БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 232 (13548)
1971 оной октябрийн 1, пятница

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ТАРЯА ХУРЯАЛГАЯА ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭЛГЭТЭЙ ЗЭРГЭ ЯБУУЛХА

ХАЛУУН АЖАЛАЙ ОХИН СООГУУР

Сэлмэг дулаан үдэр боложо, наран зунайхяар шарана. Амаралтын үдэр байгаа һэн. Иимэ сагта таатай зохидоор амаржа, үе мүсөө тэниихэ, бэеэ заһажа абаха дуран хүрэдэг гээшэ ааб даа. Теэд аймагай түб — Багдарин тосхонһоо «Заветы Ленина» колхозой зеленко хуряалгада туһалалсахаяа ерэһэн хүдэлмэришэд, алба хаагшад мүнөөдэр амаралтын үдэрые һанаха сүлөө, тухагүй. Хүдэлмэриин хубсаһа үмдэһэн тэдэнэр сабшагдажа унагаагдаад, хэбтэһэн баалнуудтай поли тээшэ яаран гэшхэлэлдэнэд.

Зеленко зөөлгэдэ ажаллажа байһан партиин райкомой жолоошон В. Раскопов (ургаса хуряалгын үедэ тэрэ райкомойнгоо газик орхижо, колхозой «ГАЗ-63» түхэлэй машинада һуугаа һэн) машинын зүргэ харгыһаа хадууржа, хажуу тээшээ гарашахагүйп тулада ехэл һэргэг һэримжэтэйгээр «хүлэгэйнгөө» жолоо барин ябана.

— Ургаса хуряалгада хүдэлһэн жолоошодто, нээрээшье, эрхим нэрэ зүүлгэхээр байна даа. Энэ поли һорилгын талмайһаа юугээрээ ондооб даа? Ондогосондого һүрэжэл ябахаш,— гээд, хажуудахи жолоошомни ташаганаса энеэнэ.

Энэ жолоошонтой хоёрдохи үдэрөө сугтаа һолоомо зоонэбди. Ехэл хүхюун, хоерүү зантай хүн байшоо. Машинада һэжэрүүлэгдэһэндээ хамаг бэсмни хүшэжэ, модон шэнги болошоо. Хажуудахимни һэншье гээгүй, хунгэн солбон зандаа.

Ухаа тооһо бурьюулһаар урдаһаамнай үшөө нэгэ машина гаража ерэбэ. Аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй жолоошон Владимир Мандро машинын залуур бахим баринхай ябана.

Халуун ажалай охин түлэг дундаа бусалжа эхилээ. Северный һууринай модошо дархан Эрдыни Дугаровай даадаг звеногойхид энэ үдэр бусадһаа эгээн түрүүлэн таряалан дээрэ гараа. Үсэгэлдэр В. Мандрогой жолоододог машина эбдэржэ, ажалынь нэгэ бага һаатаһан юм. Энэ гээһэн үдэрөө хүсэлдүүлхын тулада тус звеногой гэшүүд ажалаа улам эршэмтэйгээр ябуулна. Тиигэншьегүй яахаб. Хэн бусадһаа гээгдэхэ дуратай байхаб даа.

Райпогой хүдэлмэришэн залуу коммунист Валентин Печориной хүтэлбэрилдэг звеногой коллектив «Заветы Ленина» колхозой ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ туһалхаяа ерэһэн үбһэшэдэй звенонуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

— Бидэнэр табан хүн хүдэлнэбди. Райпогой хүдэлмэришэд Анатолий Жук, Виктор Игнатьев, милициин таһагай хүдэлмэрилэгшэд Василий Полютов, Петр Гагарин гэгшэд минии даадаг звенодо ороно. Бидэ дүрбэн үдэрэй туршада 375 центнер зеленкын баал суглуулжа һүрилөөбди,— гэжэ звеное даагша хэлэмсээрээ, хүнгэн солбоноор һүрэжэ, машинын кузов дээрэ гараадхина. Тэрэ дороһоо хаягдаһан үбһэ шадамар бэрхээр жэгдэлэн, машина дээрэ ашаална.

Баунтын аймагай элдэб эмхи зургаануудай 200 гаран хүдэлмэришэд болон алба хаагшад мүнөө үедэ колхозуудта гаранхай, ниитын малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэ бодото ажалаараа харюусана.

Иигэжэ хэдэн үдэрэй туршада аймагай эмхи зургаануудһаа нишэ ерэһэн хүдэлмэришэд 1500-гаад центнер зеленко һайн шанартайгаар хуряалсаһан байха юм.

С. ДЖЕДЖУЛА.

СЕНАЖДА — ТАРИМАЛ УРГАМАЛ

Малдаа шанар һайнтай тэжээл хуряажа абахын тулада Зэдын аймагай Борьёогой совхоз бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэнэ. Нэгэдэхи отделенидэ һая 360 кубометр траншей соо горох-обёосой холисоор сенаж дарагдаба. Хамта 1800 центнер эрхим шанартай тэжээл шэнэ аргаар хадагалагдаа.

Траншей дүүргэгдээд, агаар орохогүйн тулада синтетическэ хушалтаар бүтүүлэгдээд, дээрэнь зелёнко һүрилэгдэжэ байна.

Сенажһаа гадна, 400 гаран центнер витаминна ногооной гурил бэлдэгдээ.

Манай корр.

Шадажа адуулһанай аша

Намарай һэрюундэ, һоно батаганаанай үсөөн болоһон сагта үхэр малые һайнаар адуулжа шадаал һаа, шэгнүүрээ илангаяа түргэнөөр нэмээдэг, таргалдаг гээшэ ааб даа.

Мал бэлшээн таргалуулха талаар аймаг соогоо үүсхэл гаргаһан Хёлгын совхозой малшад үнгэрэгшэ август һарада эрхимээр хүдэлжэ, һайн үрэ дүн туйлаа. Үнинэй малшан А. И. Перевалов, хаража байһан зуу гаран эрэ хашарагуудаа шадамараар бэлшээжэ, үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхын 1451 граммаар нэмээгээд, колхоз соогоо мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ.

Мүн дүршэлтэй бэрхэ малшад А. И. Судомойкин, П. Е. Перевалов гэгшэд баһал муу бэшэ үрэ дүн туйланхай.

Н. ИСАЕВ.
Бэшүүрэй аймаг.

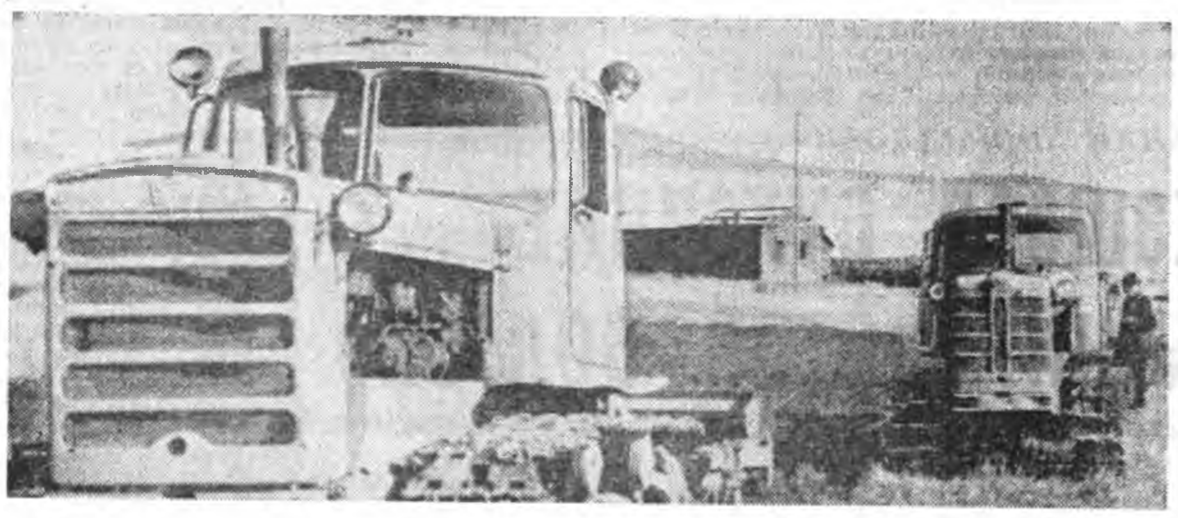
Фоторепортаж

НАМАРАЙ ПААР ХАХАЛЖА ЗАХАЛАА

Жэл бүхэндэ ороoһо таряанай тогтууритай баян ургаса хуряажа абахын тула намарай паар ехээр хахалха хэрэгтэ «Улаан Оронго» колхозой механизаторнууд анхаралаа горитойхоноор хандуулдаг юм. Мүнөө тракторно-таряан ажалай бүхы бригадануудта һолоомо суглуулан һүрилжэ, намарай паар хахалха хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байнхай (доодо зураг). Һаяын дүнгөөр дурсагдагша ажахын трактористнууд 100 гаран гектар шэниисын поли хахалһан байна. Эндэ түрүү механизатор Алексей Дымбрылович Бимбаев халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэжэ, онсо шалгарна (дээдэ зураг). Эдэ үдэрнүүдтэ намарай паар хахалха, һолоомо суглуулан һүрилхэ хүдэлмэридэ бүхы тракторнууд хабаадуулагдахаар хараалагдана.

К. ГАБАЕВАЙ фото.

СОВЕТ-ИНДИИН ХАМТЫН МЭДҮҮЛГЭ

Индиин Республикын Премьер-Министр Индира Ганди Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын уряалаар ерээд, 1971 оной сентябриин 27-һоо 29 хүрэтэр албанай хэрэгээр СССР-тэ айлшалба.

Хани барисаата Индиин правительствын толгойлогшо, үдэшэжэ ябалсаһан хүнүүд хани халуунаар угтагдаа. Энэ хадаа агууехэ энэдхэг арадта, Индиин хүтэлбэрилэгшэдтэ совет хүнүүдэй үнэхөөрөө хани ёһоной, хүндэлэлгын гүн гүнзэгы мэдэрэлтэй байһые гэршэлнэ.

Премьер-Министр Москвада байха үедөө В. И. Ленинэй мавзолейн дэргэдэ, Танигдаагүй солдадай хүүр дээрэ веногуудые табяа.

Индиин правительствын толгойлогшые Совет-Индиин хани барисаанай баяр ёһололой митинг дээрэ совет олониитэ үнэн зүрхэнһөө амаршалба. М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй университет И. Гандида хүндэтэ докторой нэрэ зэргэ олгоо.

Индиин Премьер-Министр И. Ганди КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнотой, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинтай хэлсээнүүдые хэһэн, хөөрэлдэһэн байна.

Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ:

Совет талаһаа нүхэд Н. С. Патоличев, С. А. Скачков, В. В. Кузнецов, Н. П. Фирюбин, Н. М. Пегов, А. А. Фомин гэгшэд хабаадаа.

Индиин талаһаа Д. П. Дхар, Т. Н. Кауль, К. Ш. Шелванкар, Р. Д. Сатхе, К. П. Ш. Менон, А. П. Венкатесваран, А. К. Дамодаран, К. К. Бхаргава, С. В. Пурушоттам, М. М. Мальхотра гэгшэд хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаба.

Үнэн сэхэ, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Совет-Индиин харилсаанай олон асуудал, тэрэшэлэн хоёр талые һонирхуулдаг мүнөө сагай уласхоорондын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Политическэ, экономическа, худалдаа наймаанай, эрдэм ба техникын, соёлой болон бусад асуудалнуудаар Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани барисаата, үрэ түгэс холбоото харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байһанда хоёр тала ехээр хананхай байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

1971 оной августын 9-дэ Дели хотодо гар табигдаһан, СССР Инди хоёрой хоорондын эб найрамдал, хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договор дотор энэ харилсаа холбоон политическэ ба хуулиин бүри бата бэхи үндэһэ һууритай болоо гэжэ этигэнхэй байһанаа хоёр тала элирхэйлбэ.

Договорой баталагдаһан ушар хоёр орондо түүхэтэ ехэ удха шанартай хэрэг болоно гэжэ хоёр тала бүрин мэдэрнэ. Энэ договор Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондохи үнэн хани барисаанай, харилсан хүндэлэлсэлгын, этигэлсэлгын ба хүршэ ёһоной һабагша холбооe бүри бата бэхи болгохо байха. Тушаан болоһон ушарнууд бэшэ, харин СССР-эй ба Индиин арадуудай удаан сагай, тон шухала хүсэл эрмэлзэлнүүд, экономическа болон социальна дэбжэлтэ хангаха, мүн хоёр ороной эб найрамдал болон аюулгүй байдал хангаха зорилготой олон талын харилсаа холбоо хүгжөөлгые шухалада тоолодог ябадал Совет ороной, Индиин хоорондохи хани барисаанай үндэһэ һуурinь болоно гэжэ тус договор үшөө дахин лаблан гэршэлнэ.

Совет-Индиин харилсаае саашадань хүгжөөлгын хэрэгтэ тэрэ договорые жэншэдгүй хүтэлбэри болгохо гэжэ эрид шиидэнхэй байһан тухайдаа хоёр тала мэдүүлбэ. Энэ договорые Советскэ Союзай ба Индиин арадуудай хүсэд, бүрин дэмжэһэндэнь, мүн бүхы дэлхэй дээрэ тэрэнэй үргэн ехээр һайшаагдаһандань хананхай байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлээ.

Алишье талада ашагтай экономическа, техническэ харилсаа холбооной хоёр ороной хоорондо амжалтатайгаар хүгжэжэ байһые хангаяар тэмдэглээд, тэрэниие тусхайлан хэлэбэл, хара металлургиин талаар, тэрэ тоодо тусхай буладай ба ферросплавуудай, мүн үнгэтэ металлургиин, нефть ба байгаалиин газ шэнжэлэн бэдэрэлгын, гарган абалгын ба илгалгын талаар, нефтехимическэ промышленностиин талаар саашадань үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ аятай зохид аласай арга боломжонуудай бии байһые хоёр тала онсолон тэмдэглээ.

Экономическа ба техническэ асуудалнуудаар, тэрэ тоодо замбуулиниие шэнжэлгын, ядерна элшэ хүсэ амгалан хэрэгтэ ашаглалгын, хоёр ороной промышленна предприятинуудай хоорондохи үйлэдбэриин хамжаанай талаар алишье талада ашагтай харилсаа холбооной шэнэ формонуудые бэдэрхэ ябуулгануудай һаяхан хэгдэһэн тушаа хананхай байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлбэ. Иимэ харилсаа холбооной үргэдхэгдэжэ боломоор шэнэ һалбаринуудые бэдэржэ үргэлжэлхэ шухала гэжэ тоолоно.

Энээнтэй дашарамдуулан, хоёр талын экспертнүүд уулзажа, дурсагдаһан асуудалнуудаар тодорхой дурадхалнуудые хараалха гэжэ хэлсэгдээ.

Экономическа, научно-техническэ харилсаа холбооной талаар правительствануудай хоорондын комисси эмхидхэн байгуулха тухай хоёр тала ойлголсобо.

Баталагдаһан договортой зохилдуулан, элдэб хэмжээндэ харилсаа, холбоогоо хүгжөөхэ, уласхоорондын тон шухала асуудалнуудаар СССР-эй ба Индиин правительствануудай һанал бодолоо зүбшэн хэлсэлгые үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ шухала гэжэ хоёр тала мэдэрээ.

Ази ба бүхы дэлхэй дээрэхи түгшүүрилтэ байдал зөөлэрүүлхэ, эб найрамдал болон уласхоорондын харилсаа холбоо бэхижүүлхэ ябадалда зорюулан. Индиин зүгһөө ямаршье бүлэглэлдэ оролсохогүй политика баримталан бэелүүлдэгые хүндэлдэг тухайдаа Совет тала мэдүүлбэ.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

Индиин Премьер-Министр И. Ганди Москваһаа мордобо

Советскэ правительствын уряалаар ерэһэн Индиин Республикын Премьер-Министр Индира Ганди сентябриин 29-дэ Москваһаа Эхэ ороноо бусаба. Индиин Премьер-Министрые үдэшэхэеэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй министрнүүд, бусад тушаалта нюурнууд Внуковска аэродром дээрэ ерээ.

Үдэшэгшэдэй дунда Индиин Республикаһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд К. Ш. Шелванкар, посольствын хүдэлмэрилэгшэд байлсаа.

—□—

СОВЕТ-ИНДИИН ХАНИ НҮХЭСЭЛ БЭХИЖЭН ХҮГЖЭГ ЛЭ!

Москвагай ажалшад Индира Гандитай уулзаба

Москва хотын олониитын түлөөлэгшэдэй Индиин Республикын Премьер-Министр Индира Гандитай уулзалга совет болон энэдхэг арадуудай хани нүхэсэлэй ёһотой жагсаал боложо тодороо.

Москвагай гүрэнэй университедэй актова зал сентябриин 29-дэ хоёр гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэбэ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Дээдэ болон тусхай дунда һуралсалай министр В. П. Елютин, совет-индиин соёлой талаар холбооной бүлгэмэй президент, СССР-эй Министр П. В. Голдин, бусад тушаалта нюурнууд суглаанай президиумдэ һууба.

Совет-Индиин хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ Индиин правительствын, Индира Гандиин өөрэйнь оруулжа байдаг хубитые совет хүнүүд үндэрөөр сэгнэдэг гэжэ Индиин Премьер-Министртэ хандан, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов хэлэбэ. Эрхэ сүлөөгөө олоһоор 26 жэлэйнгээ дабаае дабаһан Индиин шэнэ ажабайдал зохёолгодоо, социальна дэбжэлтын замаар дабшалгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень Москвагай ажалшадай нэрэһээ нүхэр Промыслов хүсэбэ.

Индира Гандида хандажа, хани барисаанай совет бүлгэмүүдэй холбооной Президиумэй түрүүлэгшэ Н. В. Попова, «Метростройн» барилгашадай бригадир, К. П. Слонов, МГУ-гай студент С. Л. Кузнецов гэгшэд амаршалаа.

МГУ-гай ректор академик И. Г. Петровский Индира Гандиие амаршалха зуураа. тэрэниие совет хүн зон имагтал Индиин правительствые толгойлогшо, политическэ, гүрэнэй болон олониитын элитэ ажал ябуулагша гэжэ мэдэхэ бэшэ, мүн олоной дунда һайшаагдаһан хүдэлмэринүүдые бэшэһэн эрдэмтэн гэжэ танидаг юм, гээд тэмдэглээ. Эрдэм наука болон дэбжэлтын хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө МГУ-гай эрдэмтэдэй Совет Индира Гандиие университедэй хүндэтэ доктор болгон һунгаба гэжэ академик И. Г. Петровский мэдээсэбэ. Сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро хүндэтэ айлшандаа МГУ-гай ректор диплом барюулба.

Уулзалгада хабаадагшад Индира Гандиин хэлэһэн үгые халуунаар угтаба. Москвагай университедэй хүндэтэ докторой нэрэ зэргэ намда олгоһон ушарыетнай үндэрөөр сэгнэнэб гэжэ Индира Ганди хэлээ. Совет хүн зоной минии түрэл орондо, Индиин арадта дуратай, тэдэниие хүндэлдэг байһанай эли бодо гэршэ энэ хэрэг мүн болоно гэжэ тоолоноб гээд Индиин Премьер-Министр тэмдэглээ. Индиин 550 миллион арад зоной нэрэһээ энэ диплом абаха зуураа, арадайнгаа үмэнэһөө баяр баясхалан хүргэнэб.

Үгынгөө түгэсхэлдэ Индира Ганди Индиин болон Советскэ Союзай арадуудай эб найрамдалай, харилсаа холбооной хэрэгые бэхижүүлгэдэ хүсэ шадалаа гамнахагүй байһандаа этигэнэб гэжэ мэдүүлээ.

...ОЛИТИЧЕСКЭ ...УРАЛСАЛАЙ ...ЭНЭ ЖЭЛ

...һуралсалай шэнэ жэл мүнөөдэр эхилхэнь. Элдэб һур... семинарнууд болон кружогуудай түрүүшын занятида 55 ...гаран хүн ерэхэ байна. Агуу Октябриин 54 ...дэлэлдэ дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй ...далда, КПСС-эй XXIV съездын болоһон түүхэтэ жэлдэ ...һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ гээшэ.

...спубликын коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэ... хүдэлмэришэдэй, колхозниууд болон интеллигенциин В. И. Ле...ниннуудые, коммунис байгуулалтын, партиин дотоодын ба ...политикын, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй ...шухала асуудалнуудые улам гүнзэгыгөөр шудалха хүсэ...һыень, үнгэрэгшэ жэлэй һуралсал эли тодоор харуулба. ...нуудые эмхитэйгээр эхилхын тулада партийна организаци...ехо ёһотой. Иимэ занятинуудай болохо газар зохи...гдэһэн, дулаан, сэбэр байха, һуралсалда хабаадагшад ...бэшэ хэрэгсэлнүүдтэй, пропагандистнар литератураар, зу...линууд болон техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан ...ээй. Политическэ һуралсалай бүхы шатануудай хүдэлмэ...ргэлжэ анхарха, тэдэниие шалгаха, тодорхойгоор хүтэл...оретическэ эрдэмээ дээшэлүүлхын түлөө коммунист бүхэ...салга дээшэлүүлхэ хэрэгтэ партийна комитедүүд болон ...үдэр бүри һаналаа табиха ёһотой. Партиин политика бэе...лада коммунист бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ гэһэн ...XXIV съездын заабаринуудые хараадаа абажа, политическэ ...мидхэхэ шухала.

...ческэ һуралсал эмхидхэхэ талаар республикын партийна ...нууд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Эдээниие хараадаа ...алда тохёолдодог дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэй. Хэ...лаан-Үдын, Хяагтын, Захааминай аймагуудай зарим пар...изацинуудта партиин түүхэ, теори болон политика нэб...рэгтэ даншье һаа юрэнхыгөөр, мохоо молхёор ябуулха ...ним ушарта, ажалай коллективүүдэй, партийна организаци...дхэжэ байһан бодото хэрэгһээ таһарангяар занятинуудые ...оодал үзэгдэдэг һэн.

...стско-ленинскэ һуралсалай удха шанар, хүсэниинь юун гээ...һуралсалда хабаададаг хүн эрдэм ухаа шудалдаг, комму...нэдэрэлтэй болодог, тиигэжэ манай үзэл бодолой түлөө ...эр тэмсэхээр, партиин политическэ тэмсэлшэ байхаар ...байна. Коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал ...нтын үүсхэл эдэбхи бадаруулха, ажал үйлэдбэриин бо... бүхы ажал ябуулгадахи эмхидэл һайжаруулха, харюу...й, ангиин журамтай байхаар — иимэ дэмбэрэлтэ үрэһэ хүн...бшуу. КПСС-эй ЦК-гай һүүлэй пленумүүдэй, XXIV съез...баринүүд болон партиин бусад документнүүд дотор энээн ...дорхой арга замууд заагданхай.

...лай энэ жэлдэ партиин экономическа политикын, үйлэд... үрэ дээшэлүүлхэ, социалис мүрысөөе улам нарижуулан ...асуудалнуудые үзэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдаха юм. ...й экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ...тролой үндэһөөр һуралсалай түсэбүүд болон программада ...заһабари оруулагдаа, экономикын һуралсалай пропаган... КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангай дэргэ...дта һуралсажа гараа. Иигээд байхадаа экономическа һу...айнаар, аша туһатайгаар ябуулха саг тулажа ерэбэ. Эко...рдэм шудалха гээшэ социалис мүрысөө хүгжөөхэ, ухаалан ...сэхэ, ажал үйлэдбэриингөө эзэн байхаар ажалшадые хү... дутуу дунданууудтай, һалан нобшо ябадалтай эбсэшэгүй...р улад зониие хүмүүжүүлдэг һургуули мүн.

...рилэгшэдэй теоретическэ эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ пар...IV съезд ехэ һаналаа табиһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ пар...муудай дэргэдэ партийна эдэбхитэдэй 16 һургуули хүдэ...зад эдээнэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд гарадаг байгаа. ...Хориин, Хэжэнгын, Баргажанай болон бусад зарим райко...дэхи иимэ һургуулинуудай хэшээл Улаан-Үдэ хотоһоо ...гүнүүдэй лекци, элидхэлнүүдые шагнаад лэ тарадаг, һу...абаадагшад — колхозууд болон совхозуудай хүтэлбэрн...реферат, элидхэлнүүдые шагнаха, зүбшэхэ гээшые эмхид...ба. Эрдэм бэлэдхэлээ дээшэлүүлэнгүй, хэзээб даа, үни ...н багаажаа, ойлгомжонуудаа баримталаад лэ. политическэ, ...эрдэмээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэггүй хүн олониитые хү...шэ, үйлэдбэриие эмхидхэгшэ байжа шадахагүй гэһэн — ...мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табигдадаг болоо.

...ленинизмын үзэл суртал нэбтэрүүлхэ хүн — пропагандист ...даа. Мүноо жэлэй партийна, комсомолой һуралсалда рес...ор 3,5 мянган пропагандистнар хүдэлжэ оробо. Үнэхөө...шаг энэ хэрэгэй ёһотой мастер болоһон хүнүүд эдээнэй ...шье олон. Жэшээнь, мяха консервын комбинадһаа Н. Н. ..., «Электромашина» зоводһоо Б. И. Шишкин, Хэжэнгын ...стайн совхозһоо К. А. Шаракшинов, Мухар-Шэбэрэй ...рдэм» совхозһоо К. П. Мезгина, Яруунын аймагай «По...зһоо Г. Д. Цыдыпов болон бусад эдэнэрэй тоодо ороно. ...организацинууд пропагандистнууд тухайдаа саг үргэлжэл ...дуулха, эдэнэрые аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлгэхын тулада ...эрхэ байдал байгуулха ёһотой» — гээд КПСС-эй XXIV ...золюци дотор заагдана. КПСС-эй райкомуудай политиче...й кабинедүүдэй, тэдэнэй методическа соведүүдэй, пар...ацинуудай үмэнэһөө теоретическэ, методическа туһалам..., таарамжатай зохид эрхэ байдал байгуулаа хадань про... үрэ ехэтэйгээр хүдэлхэшье, мэргэжэлынь, шадабаринь, ...дээшэлхэ болоно бшуу. Пропагандист гээшэ партийна ...уудай шиидхэжэ байһан зорилгонуудые, хүдэлжэ байһан ...ээ шухала хэрэг үйлэнүүдые, орон доторхи, хилын саа...табан хурган мэтээрээ мэдэжэ байха зэргэтэй. Аймагай ..., телевидени ба радио пропагандистнарта ехэ туһаламжа ...гэтэй. Зэдын, Хяагтын, Кабанскын, Сэлэнгын болон бу...дай партийна зарим организацинуудай үзэл сурталай хү...одо ходо зүбшэн хэлсэдэг болоһониинь һайшаалтай. Ком...ые үзэл сурталай талаар хатуужуулха, хүдэлмэри шангад...э энэ зүбшэн хэлсэлгэнь элитэ туһаламжа, түлхисэ боло...инь эли.

...үдэлмэри ябуулхадаа хүмүүжэл-болбосоролой асуудалда ... шугам хэлбэришэгүйгөөр бариимталха, үзэл бодолой та...раа шутамтай, ажалшадые һэргэг байхаар, буржуазин...ралтай зарим улад зоной дунда үшөөл үлэһэн харша уд... бодол, хэрэг үйлэнүүдтэй эбсэшэгүйгөөр тэмсэхээр үзэл ...үдэлмэри ябуулха шухала. Энээнтэй дашарамдуулан, һу... жэлдэ КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые, эко...дэмые улам гүн гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгтэ онсо анха...улагдажа байһаниинь ойлгосотой.

...ческэ һуралсалай шэнэ жэл хадаа коммунистнууд болон ...дадай марксистско-ленинскэ суртал шудалха, юһэдэхи та...түсэбтэ даалгабаринуудые, КПСС-эй XXIV съездын ...нүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы ажалшадые зоригжуулан ...рэгтэ шэнэ шата болохо юм. Эгээл нимэһээ марксизм-ле...теори, методологиие шудалха гээшэ Буряад ороной пар...изаци бүхэнэй, коммунист бүхэнэй тон шухала зорилго

...НИ ЁҺООР АЙЛШАЛХАНЬ

...Совет партийно-правительственна ...делегаци ДРВ ошохоёо мордобо

...ЦК-гай Политбюрогой ...СССР-эй Верховно Со...идиумэй Түрүүлэгшэ ...рный түрүүтэй Совет ...авительственна деле...най Ажалшадай пар...льна Комитедэй, Вьет...кратическа Республи...ельствын уряалаар, ... айлшалхын тула Ха...о сентябриин 30-да ...мордобо.

...егацида КПСС-эй ЦК-...бюрогой гэшүүн, СССР-...нүүдэй Соведэй Ту...н нэгэдэхи орлогшо ...ов, КПСС-эй ЦК-гай ...К. Ф. Катушев, КПСС-... гэшүүн, СССР-эй Ми...эй Соведэй Түрүүлэг...огшо Н. В. Новиков. ...ЦК-гай гэшүүн, СССР-...нүүдэй Соведэй Га...ономическа холбооной талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй обороны министрэй нэгэдэхи орлогшо, армиин генерал С. Л. Соколов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо И. Т. Гришин, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, СССР-һээ ДРВ-дэ байдаг элшэн сайд И. С. Щербаков гэгшэд оробо.

Тус делегаци ДРВ ошохо замдаа Делидэ, Рангунда түр зуура тогтохо байна.

Делегациие Внуковска аэродром дээрэ нүхэд Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев болон бусад тушаалтад үдэшөө.

(ТАСС).

КОММУНИСТ, ҺУРАЛСАЛ, ПРОПАГАНДИСТ

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛ ЭХИЛБЭ

ПРОПАГАНДИСТНАР-ЭДЭБХИТЭД

Л. Л. ДАМДИНОВА, Хурамхаанай аймагай Аргадын дунда һургуулида политэкономи шудалдаг һургуулиин пропагандист.

А. Н. ПАНТЕЛЕЕВ, Түнхэнэй аймагай райпотребсоюзай научна коммунизмын семинар хүтэлбэрилэгшэ.

А. П. СТРЕЖНЕВА, Хэжэнгын аймагай Хүртэйн леспромхозой экономическа кружогой пропагандист.

А. И. ШАНГАЕВ. Бэшүүрэй аймагай Потанинай дунда һургуулида теоретическэ семинар хүтэлбэрилэгшэ.

А. Б. ЛАМУЕВ аймагай Тоорын дунда һургуулиин теоретическэ семинар (философи шудалдаг) хүтэлбэрилэгшэ.

УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХЫЕ ОРОЛДОГДОХО

Олониитын ажабайдалай бүхы һалбаринуудта партиин хүтэлбэрилхы үүргые дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри соо заагдаһан юм. Тэрээнһээ уламжалан, партиин гэшүүдэй марксистко-ленинскэ теори гүнзэгыгөөр шудалха зорилго партийна организацинуудай урда табигдана бшуу.

«Коммунистнуудай суртал бодолой хүмүүжэл болбосорол хадаа партийна гэшүүдэй хаба шадабарие улам дээшэлүүлхэ зайлашагүй нүхэсэлынь мүн» гэжэ партиин XXIV съезд дээрэ хэһэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо нүхэр Л. И. Брежнев хэлэһэн байна.

Партиин съездын заабаринуудые үндэһэ болгон, партиин Улаан-Үдын Октябрьска райком болон партийна организацинууд политическэ һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ талаар зарим тэды эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулһан байна. Партийна ба комсомолой гэгээрэлэй 1970—1971 онуудай дүнгүүд партиин райкомой бюрогой заседани дээрэ июлиин эхеэр зүбшэн хэлсэгдэһэн, һуралсалай шэнэ жэлдэ дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаһан байна. КПСС-эй райкомой бюрогой тогтоолые партийна эхин организацинууд коммунистнуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэһэн юм. «Партийна гэгээрэлэй һургуулинуудта һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ талаар районой партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» асуудал август һара соо болоһон семинар дээрэ партийна эхин организацинуудай секретарьнар зүбшэн хэлсэһэн юм,

1971—1972 ондо эхин шатын политическэ 37 һургуули, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха 72 һургуули, теоретическэ 54 семинар хүдэлхэ юм. Марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ 211 хүн һураха, 3500 гаран коммунист ба партийнабэшэ хүнүүд политическэ һуралсалда хабаадаха болоо.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудалха зорилго табигдана. Тэрэшэлэн партиин XXIV съездын материалнуудые шудалха талаар партийна һуралсалай эхин шатада 10 политһургуули нэмэжэ эмхидхэгдэнхэй.

Район доторхи партийна эхин организацинууд партиин экономическа политикые шудалалгада ехэ анхарал хандуулха байна. Экономическа эрдэмэй үндэһэн һуури шудалха 22 һургуули хүдэлхэ, тэрэшэлэн марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха 15 һургуулида политическэ экономи шудалха байна. 9 теоретическэ семинарта мүн лэ экономическа теори шудалха юм. Мяха-консервын комбинадай партком (парткомойнь секретарь А. И. Улаханов) комбинадай цехүүд ба заводуудай хүтэлбэрилхы зиндаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ «КПСС-эй XXIV съезд экономико хүтэлбэрилхэ гурим нарижуулха тухай» гэһэн темээр теоретическэ семинар эмхидхэхэнь. Коммунис ажалай һургуулинууд саашадаа улам хүгжөөгдэхэ юм. Эдэ һургуулинууд үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха, тэдэниие социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха, ажалда коммунис ёһоор хандаха нүхэсэл болонхой. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, районоймнай промышленна предприятинууд, барилганууд ба транспортда коммунис ажалай 80 һургуули нээгдэхээр хараалагдана. Мяха-консервын комбинадай 20 һургуули, мебель—модо болбосоруулгын комбинадай 16 һургуули тэрэ тоодо оролсоно. Коммунис ажалай һургуулинуудта 2500 хүдэлмэришэн ба албахаагшад һуралсаха байна.

Гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд техникумууд ба соёлой институдай багшанар, мүн СССР-эй АН-ай Сибириин отделениин Буряадай филиалай научна хүдэлмэрилэгшэд—хамтадаа 72 хүн марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ марксистско-ленинскэ теори шудалха гээшэ.

Райком, мүн партийна организацинууд пропагандистнуудые һургаха, шэлэн абаха, тэдэнэй теоретическэ ба методическа бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулдаг юм. Партийна ба комсомолой гэгээрэлэй һургуулинуудта мүнөө 260 хүн (тэдэнэй 230-иинь коммунистнууд) пропагандистаар хүдэлмэрилхэ юм. Пропагандистнуудай дундаһаа 45 хүн предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, 20 эрдэмтэн ба научно-педагогическа хүдэлмэришэд бии. Һургуулинуудай 10 хүтэлбэрилэгшэ бии. Тэдэнэй 90 процентнь 5 жэлһээ үлүү стажтай. Мяха консервын комбинадай главна экономист Н. Н. Сперанский 15-дахи жэлээ пропагандистаар ажаллахань. Гэр байра барилгын, мебельнэ-модо-болбосоруулгын комбинадуудай главна инженернүүд В. С. Осипов, Н. Г. Кузьминов гэгшэд 5-дахи жэлээ пропагандистын хүндэтэ ажалда амжалтатайгаар ябана.

Политическэ һуралсалай шэнэ жэлдэ хэдэ хэдэн партийна организацинууд һайнаар бэлдэбэ. Буряадай мебель-модо болбосоруулгын комбинадай, (партбюрогой секретарь Ф. Ф. Абросов), нарин сэмбын фабрикын (партбюрогой секретарь М. Г. Семенькова), 8-дахи автобазын (партбюрогой секретарь М. Я. Бурдуковский) партийна организацинууд тэрэ тоодоороно.

Һуралсалай шэнэ жэл эхилхээр гол түлэб бэлэмди. Манай районой партийна организацинууд коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй суртал бодолой хүмүүжэл улам үргэдхэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ байна.

В. БАШКЕЕВ,
КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь.

ЭРДЭМЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ҺУРГУУЛИ

Политическэ һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Марксистско-ленинскэ теори, КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудалха, съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэһэн уялга бүхы совет залуушуул, комсомолшуудай урда табигдана. Залуу хүбүүд, басагад политическэ һуралсалда хабаадахадаа коммунис үзэл бодолтойгоор, эмхитэйгээр, журам һайнтайгаар хүмүүжүүлэгдэнэ. Комсомолой политическэ гэгээрэлэй бүхы шатануудта «Табан жэл-намда юу үгэхэб, табан жэлдэ минии оруулха хубита» гэһэн Бүхэсоюзна Ленинскэ хэшээл энэ зорилго бэелүүлгэдэ улам һайнаар нүлөөлхэ юм.

Энэ Ленинскэ хэшээл хадаа «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэе!» гэһэн Бүхэсоюзна Ленинскэ зачедой таһаршагүй хубинь мүн болоно. Манай республикын залуушуул үнгэрэгшэ жэлдэ КПСС-эй XXIV съездын материалнуудтай танилсаһан байна. Харин мүнөө съездын материалнуудые улам гүнзэгыгөөр шудалха, комсомолец бүхэн өөрыгөө эршэтэ ажалаар юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэлтэдэ хубитаяа оруулха ёһотой.

Залуушуулай дунда үнгэргэгдэдэг нэгэ адли мэргэжэлтэйшүүлэй конкурснууд, научно-техническэ творчествын выставкэнүүд, «Габшагай ажал, залуушуулай мэргэжэл шадабари болон бэдэрэлгэнүүдээ—табан жэлдэ» гэһэн миллион залуушуулай хүдэлөөн гэхэ мэтэнүүд залуушуулай социалис мүрысөөндэ хабаадаха нэгэ онол арга, түхэл шэнжэнь болонхой гээд «Социалис мүрысөөе саашадань улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо заагдаһан байна. Ушар тиимэһээ комсомолец бүхэн «Габшагай ажал, залуушуулай мэргэжэл шадабари болон бэдэрэлгэнүүдээ— табан жэлдэ» гэһэн хүдэлөөндэ хэр зэргэ хабааданаб гэжэ пропагандистнууд тодорхойлхо ёһотой. Ленинскэ хэшээлээр дурадхагдаһан темын материалнууд тусгаар үгтэхэ юм.

Ленинскэ хэшээлэй темэнүүд нёдондо жэлдэ үнгэргэгдэһэн комсомолой политическэ гэгээрэлэй пропагандистнуудай семинар дээрэ тодорхойгоор, һонирхолтойгоор хаража үзэгдэһэн байна. Мүнөө жэлэй политическэ һуралсал Бүхэсоюзна ленинскэ хэшээлээр эхилхэ юм. Тиимэһээ пропагандистнууд хэшээлнүүдтээ һайнаар бэлдэхэ, нэмэлтэ литература хэрэглэхэ ёһотой.

Комсомолой бүхы эдэбхитэд, комитедүүдэй секретарьнарь ленинскэ хэшээлые үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, политһуралсалда саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байха зэргэтэй.

Ленинградайхидай үүсхэлээр байгша оной октябриин 2-то үнгэргэгдэхэ «Залуу хүдэлмэришэнэй үдэрые һайнаар үнгэргэхын, ВЛКСМ-эй обкомой шиидхэбэреэр Вьетнамда эльгээгдэхэ «Дайшалхы отрядай онгосодо» мүнгэ зөөри суглуулхын тула комсомол-залуушуулай субботнигто байгша оной октябриин 9-дэ бултыень хабаадуулхын, Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр болотор ургаса таряа хуряалга дээрэ комсомолшуудай ажаллахын түлөө комсомолой эхин организацинууд оролдохо ёһотой. Комсомол залуушуул иимэрхүүгээр ажал хүдэлмэри политическэ һуралсал хоёроо ниилүүлэн нэгэдүүлхэ ёһотой болоно.

Тиигэжэ комсомолой эхин организацинууд комсомолой түрэһэн һайндэр октябриин 29 болотор ленинскэ зачедой нэгэдэхи шатын дүүргэгдэһэн тухай тоосоо хэхэ еһотой.

В. РАДНАЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ХЭШЭЭЛ БҮХЭНИИЕ ҺОНИРХОЛТОЙ БОЛГОХО

Политическэ һуралсалай шэнэ жэл республикымнай хото городуудай партийна организацинуудта гол түлэб мүнөөдэрһөө—октябриин 1-һээ эхилхэнь. КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон партийна организацинууд һуралсалайнгаа жэлдэ түгэс бэлэдхэлтэйгээр ерэжэ, пропагандистнуудшье бэеэ зэһэнхэйнүүд. Политическэ һуралсалай хэшээлнүүд методическа талаараа үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэрхэ байһаниинь лабтай. «Һуралсалай шэнэ жэлдэ хэшээлнүүдээ амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ ямар юумэ шухалада тоолонобта?» гэһэн асуудалаар манай корреспондент хэдэн пропагандистнуудта хандаһан байна. Тэдэнэй харюу доро толилогдобо.

А. И. БАШКИР, Улаан-Үдын хүдэлмэришэн залуушуулай нэгэдэхи һургуулиин багша, теоретическэ(түүхын шэтлэлэй) семинарай пропагандист:—Манай семинарта хамтадаа 18 хүн ябадаг юм. Хэшээл бүхэнөө һайнаар, ашаг үгэсэтэйгөөр үнгэргэжэ, шагнагшадайнгаа һонирхол үүсхэхэ, улам һайнаар һуралсаха мэдэрэл тэдэндэ түрүүлхэ гэһэн зорилго пропагандист бүхэн урдаа табидаг бэзэ. Энэ гол зорилгоёо бэелүүлхын тула хэшээлдээ һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй. Ямар нэгэн темэ шагнагшадта һайнаар ойлгуулхын тула учебнигүүдһээ гадна, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые, парти, правительствын тогтоолнуудые, республикын ажахын предприяти гү, али эмхи зургаанай ажал ябуулгаһаа тодорхой тоо, баримта шэлэн абаха гэжэ оролдодогби.

Һуралсалай үедэ семинарнууд болон конференцинүүдтэ нилээд ехэ анхарал хандуулдаг байнабди. Семинарай болохоһоо 10 үдэр урид зүбшэн хэлсэхэ темынгээ түсэб үлгэдэгбди. Түсэб үлгэгдөөл һаа, дүүрээ гэжэ һанаагаа амарангүйгөөр, шагнагшадтаа энэ семинар тухай һануулха шухала. Жэшээлхэдэ, В. И. Ленинэй «Гүрэн ба революци» гэһэн зохёолые шудалха үедэ «Коммунис обществодо гүрэнэй дүүргэхэ үүргэ» гэһэн темые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээ. Ушар юуб гэхэдэ, манай орондо байгуулагдаха коммунис обществын ерээдүйн байдал шагнагшадые ехэтэ һонирхуулаа ха юм. Энэ темые зүбшэн хэлсэлгэдэ арба гаран хүн хабаадаа бэлэй. Тиихэдэ «Мүнөө үеын шатада үзэл сурталай талаар тэмсэл» гэһэн темээр үнгэргэгдэһэн хэшээл мүн лэ бултанай хабаадалгатайгаар үнгэрөө һэн.

Гэхэтэй хамта, һуралсалай программын пунктнуудые эхинһээнь адагтань хүрэтэр сахихала оролдохо хэрэггүй гэжэ һанагшаб. Бидэнэр, жэшээлхэдэ, Парижска коммунын 100 жэлэй ойдо зорюулан, «Красные гвоздики» гэжэ нэрлэһэн конференци үнгэргэхэдөө, һургуулиингаа бүхы һурагшадые хабаадуулаабди. Энэ конференцидээ һара соо бэлдэжэ, Парижска коммуна, тэрэнэй ажал ябуулагшад тухайнь хэдэ хэдэн богонихон элидхэлнүүдые бэлдэһэн, кабинедүүдые уран гоёор шэмэглэһэн, Эжен Потьегэй шүлэгүүд зэдэлһэн, «Коммунын үдэрнүүд» гэһэн кино харуулһан байнабди. Тиихэдэ Новосибирск хотодо 1942 ондо наһа бараһан коммунар Лежен тухай материал архивна документнүүд сооһоо олоо һэмди. Иимэрхүү конференцинүүд ехэ удха шанартай гэжэ тоолоноб, юундэб гэхэдэ, шагнагшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хараа бодолдо тааралдана бшуу.

Диаграмма, схемэ, зурагууд, тоо, баримтанууд, кино—эдэ бүгэдэ хэшээлдэ тон ехэ үүргэ дүүргэдэг гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб.

Мүнөө жэлэй политическэ һуралсалай программаһаа гадуур КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые шудалха асуудалда горитой анхарал хандуулхабди.

А. Н. ПАНТЕЛЕЕВ, Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй дунда һургуулиин багша.

— Политическэ һуралсалай хэшээлнүүдые һайнаар үнгэргэхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ гээд пропагандист бүхэн мэдэхэ байна. Заримдаа шагнагшад хэшээлдэ ерээд, часаа шагаажа, хэзээ хэшээл дүүрэхэ юм ааб гэжэ хүлеэжэ һуудаг. Хэшээлнүүдтээ мүртэй һайнаар бэлдээгүй дээрэһээ иимэ ушар дайралдадаг гэжэ һананаб.

Юрэнхыдөө, хэшээлээ эхилхэ асуудалда нилээд ехэ анхарал хандуулдагби. Хэшээлэй эхинһээ темээ һонирхожо эхилбэл, шагнагша бүхы хэшээлдэ анхаралтайгаар һууха байна. Политическэ һуралсалай хэшээлнүүд энэ талаараа һургуулиин класс соо үнгэргэдэг хэшээлнүүдтэй адлирхуу гээшэ. Ээлжээтэ хэшээлээ үнгэргэхэһөө урид шагнагшадые энэ хэшээлдээ бэлдэхэ хэрэгые мүн шухалада тоологшоб. Хэшээл дээрэ зүбшэн хэлсэхэ асуудалаар хэрэгтэй литература, газетэ ба журналнууд сооһоо хайшалжа абаһан статьянуудые хэшээлээ үнгэрхэһөө хэдэн үдэр урид шагнагшадай уншахаар газарта үлгэдэгбди. Тиигэжэ хэшээл дээрэ зүбшэн хэлсэхэ асуудалда анхарал хандуулха нэгэ арга олдодог.

Хэшээлнүүдтээ үдэр бүри бэлдэхэ шухала. Тиигэнгүйгөөр нэгэ үдэрэй турша соо темээ бэлдэхын аргагүй байдаг.

Би райпотребсоюзай коллективтэ түрүүшээр политэкономи, удаань научна коммунизм заадаг болоо һэм. Шагнагшад Валентин Морозов, Галя Онхонова, Евгения Красикова болон бусад политическэ һуралсалай хэшээл дээрэ темэ зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахаһаа гадна, нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэдэг, пропагандистын үнэн туһалагшад болонхой.

Конспект гэнэ гүт? Конспектгүйгөөр ямар шагнагша зохёолнуудые шудалха аргатай байхаб даа. Минии багахан өөрын методико иимэрхүү байна даа.

Н. И. САМСОНОВА, Прибайкалиин аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь, пропагандист:—Арба гаран жэл соо пропагандистаар ажалланаб. Энэ хугасаа соо элдэб янзын шагнагшадтай хэшээлнүүдые үнгэргэһэн байнаб. Заримдаа эрдэм һургуули гүй, бэлэдхэл багатай зоншье дайралдагша һэн. Политэкономи заахаяа түрүүшынхеэ шагнагшадтай уулзаһанаа һайн һананаб. Шагнагшадни хашарһан янзатайгаар угтаа бэлэй.Эрдэмээр бага, бэлэдхэлгүй хүнүүд байгаа. Һуралсалайнгаа методико хубилгаха баатай болоо һэм. Программынгаа зарим асуудалаар бэрхэ лекторнүүдые уридаг болооб. Хамтын хүсөөр һуралсалай таарамжатай шэнжэ түхэл бэдэржэ, хэшээлдэ ерэдэг шагнагшадай «һажажа» һууха ябадалые усадхаһан байнабди.

Хүшэр хүндэ юумэн һалаа, зарим тэды дүй дүршэлтэйшье болооб гээд һанахаш. Гэбэшье политическэ һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэдэ, һанаагаа зободог болонхойб. Политическэ һуралсалай хэшээл хайшан гэжэ эхилхэб, түрүүшын хэшээлдэ ямар нэмэлтэ литература хэрэглэхэб, ямар һонирхолтой даабари үгэхэб гэһэн асуудал намайе зобоодог. Шагнагша бүхэнэй арга боломжые, тэрэнэй бэлэдхэлые хараада абабал, һуралсалда амжалта туйлагдажа болохо байна. Хэн хэзээ, хэды класс дүүргээ һэм гэжэ пропагандист хараада абахагүй, харин тэрэ хүнэй политическэ бэлэдхэлэй хэм хэмжээе, болбосоролые тоодо абаха уялгатай.

Би хэшээлнүүдээ үнгэргэхэдөө бодото ажабайдалһаа (предприяти, колхоз, совхозһоо) жэшээнүүдые абажа, тобшолол хэхыень баадхадагби. Ажахын олзо доход, тэрэнэй хубаарилга гэхэ мэтэ темэ бүгэдые һонирхуулдаг, ашаг үрэтэйгээр үнгэрдэг. Юрэнхы дээрээ пропагандист хүмнай методико тухай саг үргэлжэ бодомжолжо ябаха ёһотой. Иимэ ушарта амжалта туйлагдахал байха.

БЭЛЭДХЭЛ ДҮҮРЭЭ

Энэ жэлэй политическэ һуралсалда КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые улам гүнзэгыгөөр шудалха зорилго табигдаба.

Аймагай партийна организацида һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл хэгдээ. 1971—1972 оной һуралсалай жэлдэ аймагтамнай эхин шатын политическэ 11 һургуули, марксизм-ленинизмын үндэһэ шудалха 13 һургуули, теоретическэ 4 семинар ба аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй һургуули ажаллаха. Тэрэнһээ гадна, педагогическа эрдэм, соёл культура, литература болон искусство үзэхэ арадай университедүүд түрүүшынхеэ эмхидхэгдэхэ болоо.

Бидэнэр политһургуулинуудые эмхидхэхэдээ шагнагшадай эрдэм һургуули, мэргэжэлээрнь ниилүүлхые оролдообди. Энэ тон ехэ удха шанартай гээд һанагдана. Жэшээ болгон, Сорог тосхоной марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуули абаад үзэе. Эндэмнай 11 шагнагшад. Тэдэнэй 8-ниинь дунда эрдэмтэй, нүгөөдэ гурбан нүхэд 8 класс дүүргэһэн зон. Иимэ эрдэм болбосоролтой шагнагшадһаа бүридэһэн политһургуули яһала амжалтатай ажаллаха ёһотой. Мүн бэшэшье политическэ һургуулинууд иимэрхүүгээр эмхидхэгдэнхэй.

Партийна эхин организацинууд коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүдэй политическэ һуралсалда ямараар ханданаб, тэрээнһээнь һуралсал дулдыдаха юм. Хоёрдохёор, пропагандистнарай партийна энэ даабаридаа ямар зэргээр хандаһанһаа болохо. Гурбадахяар, шагнагшадай шэнэ һонин юумэ мэдэжэ абахын тула өөһэдынь хүсэл, эрмэлзэлһээ болохо байна.

Һуралсалай шэнэ жэлые һайнаар, эмхитэйгээр үнгэргэхын тула партийна эхин организацинууд мүнөөнһөө оролдохо болоно.

Нёдондо жэлдэ коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй политическэ һуралсалда ямар дутуу дунданууд байгааб гэжэ хараад үзэе. «Улаан Аха» колхозой партийна эхин организациин политическэ һуралсалда хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээнь болохо, хэшээлнүүд таһалдадаг, шагнагшад ерэдэггүй байба. Мүн партийна организациин эрилтэ табидаггүй дээрэһээ пропагандистнаршье һанаа амарһан байгаа. Иимэ юумэнэй ушараад байхада партиин райкомой бюро тус партийна организациин секретарь нүхэр С. Д. Нарсановые шагнажа, алдуу эндүүень заһаад, таарамжатай тогтоол баталан абаа бэлэй. Мүн аймгүйсэдкомой партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Манханов Д. Л.) политическэ һуралсалда хангалтагүйгөөр хандаһан байгаа. Тиигэжэ комбинат, харгы замай 2216-дахи үйлэдбэриин участогта хэшээлнүүд удаан саг соо болодоггүй һэн. Партиин райком хамааралсажа, эндэхи байдал заһаһан юм. Мүнөө жэлдэ иимэ дутагдалнуудые дабтахагүйн тула оролдохобди.

Пропагандистнар, тэдэнтэй ябуулагдаха хүдэлмэри тухай хэдэн үгэ. Манайда дүй дүршэлөөр баян, мэргэжэлтэй пропагандистнар олон. КПСС-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан пропагандист Х. Х. Цырендоржиева арбаад шахуу жэлдэ пропагандистын хүндэтэ уялга дүүргэжэ, магтаалда хүртэнэ. Үнинэй пропагандистнар Д. Б. Будаев (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз) С-Д. Л. Бакшаханов, Н. И. Акатова, Х. А. Соболеев болон бусадай дүй дүршэл, мэргэжэл шадабаринь бэшэнэй үльгэр жэшээ боломоор лэ.

Шэнэ, 1971—1972 оной һуралсалай жэлдэ политһургуулинуудтамнай 40 гаран дээдэ, тусхай дунда мэргэжэлтэй пропагандистнар ажаллаха байна. Тэдэнэй олонхинь пропагандистын ажалда дүршэһэн нүхэд юм.

Пропагандистнарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ, тэдэниие һургаха талаар ехэхэн хүдэлмэри хараалагданхай. Хэдэн семинарнууд зарлагдаха. Дүй дүршэл андалдалгын талаар нээмэл хэшээлнүүд, бэрхэ пропагандистын хэшээлые магнитофон дээрэ буулгахабди. Тиигээд тэрэнээ ээлжээтэ семинар дээрэ табихабди. Мүн ондоошье аргаар пропагандистнарта туһаламжа үзүүлэгдэжэ байха.

Пропагандистнарай дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар аймагай «Малшан» газетэ, нютагай радио, партийно-гэгээрэлэй кабинедэй дэргэдэхи методсовет ехэ хүдэлмэри хэхэ байна. Газетэдэ, нютагай радиогоор тэдэнэрэй ажал тухай материалнууд үргэнөөр үгтэхэ байна.

Комсомолой политһуралсал тухай хэлэе. Һуралсалай шэнэ жэлдэ аймагай комсомолой организаци 11 кружок эмхидхээ. «Парти тухай хөөрөөн», «Социалис экономикын үндэһэн» гэхэ мэтэ һургуулинуудта залуушуул һуралсаха. Харин һургуулиин залуушуулда «Манай Ленинскэ комсомол», «Прометей» гэжэ клуб болон бусад эмхидхэгдэбэ. Комсомолой политическэ һуралсалда 400 гаран залуушуул хабаадаха. Тэдэнэйнь 90 процентнь ВЛКСМ-эй гэшүүд юм.

Комсомолой политическэ һуралсалда пропагандистнар эгээл эрхим нүхэдые томилообди.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй политическэ, һуралсалай шэнэ жэл эхилхэнь. Энэмнай КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр шудалха һуралсалай жэл болохо юм.

В. ГАЛСАНОВ,
КПСС-гэй Ахын райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

ПРОПАГАНДИСТ... ЭДЭБХИТЭД

Н. И. САМСОНОВА, Прибайкалиин аймагай Сое... сэдкомдо марксизм-ле... үндэһэ һуури шудал... гуулиин пропагандист.

В. М. МАЛАНОВ, ... най аймагай больница... эй түүхэ шудалдаг ... тэлбэрилэгшэ.

М. В. БУИНОВА, З... цинин дунда һургуул... теоретическэ семинар... бэрилэгшэ.

З. И. ЛАЗАРЕВ, ... линн аймагай Турун... хоной дунда һургуулин... тическэ семинар хүт... шэ.

Д. П. КИРЕЕВ, ... литинформатор, Кабан... магай Байгалай ... дэлмэришэдэй дунда ... лекци уншадаг ...

Е. ЗАХАР...

СОВЕТ-ИНДИИН ХАМТЫН МЭДҮҮЛГЭ

(...үргэлжэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

...найрамдал, хани барисаа. ...орондын харилсаа холбоо ...үүлхэ зорилготой, эб най... гадаадын политика Со... Союзай баримталан бэе... байһые хүндэлдэг тухайдаа ... тала мэдүүлээ. Уласхоо... тон шухала асуудалнуу... бодолоо зүбшэн хэл... СССР Инди хоёрой хараа ...нуудай тааралдадаг гү, али ... байһые харуулба.

...хи оршон байдал һайжа... ...эрэгтэ, эндэ тохёолдоһон ...рилтэ байдалай ба сэрэгэй ...нуудай гуламтануудта, ...түримхэй ябуулгануудые ... ба зайсуулха арга замуу... ...шэн хэлсэлгэдэ, Ази түби... ...галан байдалай үндэһэ ...батадхалгада хоёр тала тү... ...өөлжээнэй анхарал хан...

...Пакистанда һаяхан боло... ...роонуудһаа уламжалан, ...най хахад аралда түбэгтэй ...ай тохёолдоһондонь һанаата ... байһанаа хоёр тала элир... ...мэдүүлээд, энэ районд ...мдал сахиха зорилготой ...го, хүсэлэлгэ гаргажа үр... ...ээр шиидхэнхэй байһан ту... ...мэдүүлбэд.

...Пакистанай 9 миллион ... хашагдан зугадагшадай ...суглараһан ушар ороной ...ьна, экономическа ба поли... ...ажабайдалда горитой ту... ...ушаруулаа, Индиин со... ...экономическа программа... ...бэелүүлгые хараа байса ... татаа гэжэ Индиин ...-Министр Совет талада...

...Пакистанһаа хашагдан зу... ...эдэ хүнүүдэй байдалда ...зүгһөө энэрхыгээр ханда... ...ые Совет тала үндэрөөр ... тэдэ зугадагшадай олоо... ...аржа байһантай дашарам... ...барисаата Индиин урда ...алнуудэй гараһые ойлго... ...наа элирхэйлэн мэдүүлээ.

...Пакистанһаа хашагдан зу... ...дай Инди худар олооро ...е зогсоохын тула, Индиин ...ээрэ байһан тэдэ зугадаг... ...эхэ орондонь дары бусааха ...гахын тула шухала бү... ...энүүдые абахаар Индиин ...ьствын эрид шиидэнхэй ... тухай Премьер-Министрэй ...гые мүн лэ анхаралдаа...

...Пакистандахи хёмороонһоо ...лжа хашагдан зугадагшад... ...тай ба бусад асуудалнууд ...римталдаг хараа бодолоо. ...тала лаблан дабтаа. Энэ ...бодол 1971 оной апрелиин ...истанай президент Яхья ...СССР-эй Верховно Соведэй ...лэй Түрүүлэгшэ Н. В.

Подгорнын эльгээһэн хандалга бэшэг соо найруулагданхай юм.

1971 оной мартын 25-һаа хойшо Зүүн Пакистандахи хёморооной һүжэрһые анхаралдаа абажа амгалан байдал сахин хамгаалхын, Зүүн Пакистанай арад зоной дура хүсэл, зайлашагүй эрхэ, аша туһые хараада абажа тэндэхи асуудалнуудые политическэ талаарнь шиидхэхэ, тэрэшэлэн хашагдан зугадагшадай нэрэ, хүндые хамгаалгын оршон байдалда тэдэниие эхэ орондонь энэ дары, аюулгүйгөөр бусаахын тула яаралтай хэмжээнүүдые абаха эрилтэ табигдана гэжэ хоёр тала тоолоно.

Индостанай хахад аралда тохёолдоһон түбэгтэй оршон байдалые хараада абажа, харилсаа холбоогоо саашадань сахин дэмжэхэ ба энээнтэй холбоотой асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэлдэг байха гэжэ хоёр тала зүблэрбэ.

Зүүн-Урда Азида тохёолдоһон байдал хоёр талын һанаае ехээр зобооно. Тиимэһээ дэлхэйн энэ районда эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха зорилгоор Индохитадһаа хариин бүхы сэрэгүүдые гаргаха, национальна ашаг туһадаа тааралдуулан хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ хуулита эрхыень тэдэндэ олгохо, харин хамаа-ралгые усадхаха шухала гэжэ тоолодог байһанаа хоёр тала элирхэйлбэ.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын һаяхан оруулһан, долоон пунктһаа бүридэһэн дүрадхалые дэмжэжэ байһанаа тэдэнэр мэдүүлээ. Эдэ дурадхалнууд Индохитадай байдалые амгалан ёһоор, политическэ талаарнь гуримшуулха үндэһэ байгуулгын шухала нүхэсэл болохо гэжэ хоёр тала тоолоно.

Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоһон түгшүүрилтэ байдал мүн лэ хоёр талын һанаае зобооно. ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюциие дүүргэлтэ болгоһоной үндэһөөр энэ районда найдамтай, үнэн зүб һэдэбтэй амгалан байдал хангахын түлөө хамаатай гүрэнүүд хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохо ёһотой гэжэ хоёр талаһаа тэмдэглээ.

Уласхоорондын байдалые һайжаруулгада хубитаяа оруулхаар эрмэлзэжэ байдаг Индиин правительство аюулгүйн, хани харилсаанай асуудалаар бүхэевропын зүблөө зарлаха тухай дурадхалые үндэрөөр сэгнэжэ байһанаа элирхэйлнэ. Энэ хадаа гансашье Европо түбидэ бэшэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ шахардуу шанга байдал һуларуулха шухала алхам болохо гэжэ тоолоно.

Эб найрамдалые хангаха, аюулгүйе бэхижүүлхэ хэрэгтэ буу зэбсэг үйлэдбэрилхэеэ болихо, буу зэбсэг, тэрэ тоодо ядерна зэбсэг, бүгэдэ ниитээрээ, хүсэд бүрин хурааха, тиин эдэ бүгэдые уласхоорондын нарин нягта хиналга доро оруулха гээшэ гүнзэгы удха шанартай гэжэ хоёр тала тоолоно.

Вуу зэбсэг хураалгын хойшолуулашагүй асуудалнуудые бодото дээрэнь шиидхэхэ таарамжатай замуудые олохо зорилгоор, буу зэбсэг хураалгаар бүхы оронуудай хабаадалгатай Бүхэдэлхэйн конференци зарлабал айхабтар ехэ үүргэ дүүргэхэ һэн гэжэ хоёр тала мэдүүлнэ.

Бактериологическа (биологическа) зэбсэг, токсинуудые үйлэдбэрилгэ, нөөсэлэлгые хорихо тухай хэлсээ һаяын сагта баталбал, ехэ удха шанартай һэн гэжэ хоёр тала тоолоно. Тэдэнэй нөөсэнүүдые үгы хэлгэ хадаа химическэ болон бактериологическа аргаар дай хэлгые бүримүһэн хорихо түрүүшын алхам болохонь арсашагүй.

Индиин океанай район эб найрамдалай зоно болохо ёһотой гэһэн һаналаа Индиин Премьер-Министр дахин лаблан элирхэйлбэ. Адли тэгшэ эрхэ баримталан энэ асуудалые бусад гүрэнүүдтэй хамта зүбшэхэ, шиидхэхээр бэлэн байһанаа Совет тала мэдүүлээ.

Колониализмын үлэгдэлнүүдые бүримүһэн, дары усадхахын, колониальна оронууд болон арадуудта бэеэ даанхай байдал олгохо тухай ООН-ой декларaци дүүргэхын түлөө Советскэ Союзай Индиин правительстванууд тэмсэнэ. Үндэһэ яһанай илгаа гаргалгын ямар түхэлэй апартеидые хаанашье эрид шууд буруушаажа байһанаа эдэнэр элирхэйлбэ.

Элдэб социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгын гурим ёһонуудые дэмжэдэгээ хоёр талын түлөөлэгшэд дахин лаблаба. Оронууд хоорондын арсалдаата бүхы асуудалнууд амгалан ёһоор шиидхэгдэхэ зэргэтэй гэжэ эдэнэр һанамжалаа.

Советскэ Союз болон Инди Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациие үндэрөөр сэгнэдэг юм. Энэ эмхиие бэхижүүлхэ, бүгэдэ иинитын эб найрамдал болон аюулгүй байдал сахиха, хангаха хэрэгтэ тэрэнэй үүргые дээшэлүүлхэ шухала гэжэ хоёр тала тоолоно.

Индиин Премьер-Министрэй Советскэ Союзда ерэһэн ушар совет хүтэлбэрилэгшэдтэй хэһэн хэлсээнүүд, хөөрэлдөөнүүдынь хоёр ороной хани нүхэсэлэй, харилсаа холбооной саашанхи хүгжэлтэдэ, эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ аша туһатай байха гэжэ хоёр тала найдана.

Индиин Премьер-Министр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневые, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгиниие Индидэ айлшалан ошохыень уряа. Уряалынь хүндэтэйгөөр зүбшөөгдэн абтаа.

АЙМАГАЙ РАДИОРЕДАКЦИИН ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Агуухэ Ленинэй захяа заабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байдаг Коммунис партиимнай ударидалга доро социалис мүрысөөн гээшэ мүнөө үнэхөөрөө бүгэдэ арадай хэрэг, совет экономикын болон соёл культурын саашанхи хүгжэлтын найдамтай зэбсэг болонхой.

Тиин социалис мүрысөөе саашадань үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар бүхы хэблэлэй, телевидениин болон радиогой, тэрэ тоодо аймагуудай радиоредакцинуудайшье үмэнэ айхабтар ехэ хүндэтэй, харюусалгатайшье зорилгонууд «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй энэ жэлэй сентябриин 5-най тогтоол дотор табигдана.

Манай республикын аймаг бүхэндэ мүнөө радиоредакци эмхидхэгдэжэ, энээндэ нютагай эдэбхитэд — партийна, советскэ, профсоюзай, ниитын бусад эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд һайн дураараа ажаллана.

Эдэбхитэй һайнаар ажалаа эмхидхэһэн радиоредакцинууд манай республика доторшье яһала бии байна. Жэшээнь, Сэлэнгын, Баунтын аймагуудай радиоредакцинууд партийна болон совет органуудай шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үные хямдаруулха, түрүү дүй дүршэл олоной шадабари болгохо, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар аймагайнгаа партийна организациин ёһотой һайн туһалагша болонхой.

Эдэ радиоредакцинууд аймаг дотороо политическэ ба ажахын шухала шухала асуудалнуудай ямараар шиидхэгдэжэ байһан тухайда, предприяти, колхоз болон совхозуудай ажал хүдэлмэри тухайда, һургуули болон соёл культурын эмхи зургаануудай ажал ябуулга тухайда, нютагайнгаа түрүү хүнүүд, социалис мүрысөөндэ илагшад тухай саг үргэлжэ аймагайнгаа хүн зондо мэдээсэжэ байдаг.

Ажалдаа уридшалан механизаторай, хонишоной, һаалишанай, хүдөө ажахын мэргэжэлтын, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй, багшын, врачай аймагай радиогоор үгэ хэлэжэ, өөрынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ гү, али ажал хүдэлмэреэ улам габшагай болгохо оньһон арга дурадхадаг, үгы һаа, ажал хүдэлмэридэ тохёолдоһон дутуу дунда зүйлнүүдые элирхэйлдэг, хойрог зонуудые, ниитын журам эбдэгшэдые хуха нуга шүүмжэлдэг байна.

Зүгөөр аймагай радиоредакци бүхэн иигэжэ үшөөл ажалланагүй. Баргажанай, Кабанскын, Захаминай, Хойто-Байгалай аймагуудай радиоредакцинууд илангаяа хангалтагүйгөөр ажаллана. Зарим үедэ хэдэн һарын туршада эдэ аймагуудта нютагай радиоредакци абяагүй, хон жэн болошодог. Шалтагаанииинь юуб гэхэдэ, радиоредакциин хүдэлмэрилэгшэд партиин райкомой бюро дээрэ баталагдаадүй, энэ редакциие хүтэлбэрилхэ зэргэтэй, тусгаар корреспондент-эмхидхэлшэ жэлдээ хэдэн удаа һэлгэгдэжэ байдаг. Тиигэжэ радиоредакциин хүдэлмэридэ дүршэхэ заб корреспондент — эмхидхэлшэдэ хүсэд үгэнгүйгөөр, ямар нэгэн шэнэ хүниие энэ тушаалда дахинаа табидаг. Иимэ ушар баримта баһа Түнхэнэй, Улаан-Үдын, Хориин аймагуудташье үзэгдэһөөр.

Радиоредакциин хүдэлмэриин түсэб КПСС-эй райкомой бюро дээрэ баталагдаха, ажалынь партиин хиналта доро байха зэргэтэй аад, харин партиин зарим райкомууд энээндэ анхаралаа табидаггүй, ямар радио-дамжуулгын аймаг дотороо хэгдэжэ байһыешье пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд олонхи ушарта огто мэдэхэгүй байха юм.

һаяшаг Ярууны аймагай радиоредакциин хүдэлмэри шалгагдаба. Эндэхи корреспондент — эмхидхэлшэнь аймагай редакциин юрын хүдэлмэрилэгшэ болгогдоод, харин буряад хэлэн дээрэ хэблэгдэн гаргагдадаг газетынгаа һонинуудые радиогоороо уншаад лэ, һанаа амархан һуужа байдаг болонхой. Аймагай хэлхеэ холбооной радио-дамжуулха тусгаар студиин байхагүй ушарһаа радио-дамжуулганууд хэгдэнэгүй гэжэ аймагай газетын редактор харюусана. Теэд иимэ дутагдалтай КПСС-эй райком яахадаа эбсэнэ гээшэб!

Гэхэтэй хамта, мүн республикымнай хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлени аймаг бүхэндэ радио-дамжуулгын тусгаар студи эмхидхэхэ, тэрэниие бүхы техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха уялгатай аад, энэ уялгаяа мууса бэелүүлнэ. Зарим аймагуудта хэлхеэ холбооной шэнэ узел барижа байһан аад, эндэ радиостуди хараалаагүй байха юм. Тиихэдэ нютагуудтахи радиоузелнуудай хангалтагүйгөөр ажалладаг дээрэһээ, зарим һуурин, тосхонуудта, аймагай радиоредакциин бии, үгыншье мэдэгдэдэггүй. Иимэ баримта Ярууны, Сэлэнгын болон бусад аймагуудта үзэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнууд дары усадхагдаха зэргэтэй. Ажабайдалдамнай радиогой туйлай ехэ нүлөөтэй байһыень ойлгонобди. Мүнөө аймагай радиоредакциин шухалын шухала зорилго юуб гэхэдэ, ажалшадай дунда социалис мүрысөөнэй хэр зэргээр дэлгэржэ байһые эли тодоор, һайнаар харуулха уялгатай.

Аймагай редакци болбол социалис мүрысөөнэй, ажалдаа коммунис ёһоор хандахын түлөө хүдэлөөнэй асуудалнуудые улам һайнаар харуулха, ажалай түрүүшүүл тухайда, үйлэдбэриин новаторнууд тухай тодоор, һонирхолтойгоор, уран хурсаар бэшэжэ, тэдэниие ходоо харуулжа байха, эрхим түрүү үүсхэл эдэбхиие, удха шанарые гүн гүнзэгыгөөр тодорхойлхо, бодото байдал дээрэһээ тодоржо гараһан шэнэ үүсхэлнүүдые халуунаар дэмжэхэ, ажалай түрүү онол аргануудые олоной шадабари болгохын түлөө оролдохо, социалис мүрысөөнэй социальна, экономическа болон политическэ удха шанарые бүрин хүсэдөөр харуулха болоно.

Тиихэдэ аймагай радиоредакци бүхэн мүрысөөндэ хабаадагшадай хоорондохи холбоо барисаа эмхидхэхэ, мүрысөөнэй дүнгүүдые ходоо харуулха, ямар аргаар үндэр дээдэ амжалта түрүүшүүлэй туйлажа байһые олондо мэдээсэдэг байха уялгатай.

һүүлэй үедэ «Эрдэм наукын туйлалтануудые хүдөө ажахыда нэбтэрүүлхэ» гэһэн радиожурнал буряадай телевидениин ба радио-дамжуулгын комитедэй хүдөө ажахын редакци бэлэдхэжэ, научно-техническэ мэдээсэлэй Буряадай территориальна центр тэдэниие олон болгоод, аймагай радиоредакцинуудта эльгээдэг болонхой. Мүнөө жэлэй һүүлэй таба һарын туршада хүдөөһөө энэ радиожурналда 56 захил ороод байна. Энэ ушар радиожурналай һонирходог боложо байһые гэршэлнэ. Тиимэ дээрэһээ аймагай радиоредакциин хүдэлмэридэ тус журнал ехэ туһатай байха болоно.

Аймагай радиоредакци КПСС-эй райкомой ударидалга доро хүдэлмэрилдэг. Партийна хүтэлбэрилгын һайн байһан газарта радиоредакциин хүдэлмэриин хангалтатай, һонирхолтой, олониитын дунда нүлөө ехэтэй байханьлабтай.

Ц. МИТЫПОВ.
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидениин ба радио-дамжуулгын комитедэй түрүүлэгшэ.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДАИ ҺОНИН

ЯМАЛАЙ ГАЗ

САЛЕХАРД. Ямало-ненецкэ национальна округой Баабгайта гэжэ газарта «Сэнхир түлишэ» — газай промышленна удха шанартай түрүүшын нюуса олдобо. Эндэһээ жэл соогоо туйлай ехэ хэмжээнэй байгаалиин газ абтаха байна.

Баабгайта хадаа манай орон соо олдоһон газай нюусануудай эгээн баянуудайнь нэгэн юм.

Ямалай газ Ураал, ороной түбэй болон баруун районуудые «сэнхир түлишөөр» хангаха юм.

Ю. РЯБОВ.

Ямало-ненецкэ округ.

ХОЙТО ЗҮГЭЙХИД ТЭДЭНЭЙ ГАБЬЯА МАРТАДАГГҮЙ

ПЕВЕК. Манай ороной Зүүн хойто зүгтэхи далайн эгээн томо порт болохо Арктическа Певегтэ «Капитан Беренгов» гэжэ онгосо хүрэжэ ерэбэ. Тус онгосые Ленинградай судна бүтээгшэд байгша он соо түрүүшын замда үдэшэһэн юм.

Энэ хизаарта Владимир Александрович Беренговэй нэрэ соло олондо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Эндэ далайн порт бариха хэрэгые үүсхэһэн, хожомынь тэрэнэй түрүүшынь капитан болоһон, эсэхэ сусахые мэдэдэггүй тэрэ хүниие холын хойто зүгэй Певек хотын хүн зон мартаагүй байха.

Гансашье капитан Беренгов бэшэ, мүн бусадшье гайхамшагта зоной нэрые холын хойто зүгэйхид зүрхэ сэдьхэлдээ хододоо хадуужа ябадаг юм. Жэшээлхэдэ, Чукоткын түрүүшын ревкомой түрүүлэгшэ Мандриковай нэрэмжэтэ үйлсэ Певегтэ бии. Оронноймнай зүүн зүгтэ алтанай баялигай биие анха элирүүлһэн Юрий Билибинэй нэрэ алташадай хотодо, мүн эндэхи түрүүшын атомна станцида олгогдонхой.

М. МАКСИМЕНКО.

Чукотско национальна округ.

ДОКТОР ЖАБЭЙН НЭРЭМЖЭТЭ...

АГА. Буряадай Агын национальна округто түрүүшын больницын нээгдэһээр табин жэл гүйсэбэ. Арад зоной дундаһаа суглуулһан мүнгөөр тэрэ больницые буряадай түрүүшын врачнуудай нэгэн Л. Ж. Жабэ гэгшэ байгуулһан юм.

Энэ дурасхаалта ойн хүндэлэлдэ округой олониитын түлөөлэгшэд мемориальна самбар нээбэ. Больницын табин жэлэй ойдо зорюулагдаһан научно-практическа конференци үнгэргэгдөө.

Доктор Жабэйн эхилһэн хэрэгые аша, гушанарынь мүнөө үргэлжэлүүлнэ. Анхан нээгдэхэдэнь арбан хоёр хүнэй хэбтэхэ орон бии һаа, мүнөө хоёр зуу болонхой. Округ соо медицинскэ 230 гаран хүдэлмэрилэгшэд тоологдоно.

Социальна үндэһэтэй үбшэ хабшан үни хада саргадаа. Мүнөө Агын талын ажалшад 67 элдэб медицинскэ эмхи зургаанда, тэрэ тоодо 12 больницада бэеэ эмшэлүүлхэ аргатай болонхой. Медицинскэ хангалтынгаа хэмжээгээр округ капиталай дарлалга доро байһан зүүн зүгэй олохон оронуудые холо ахижа гаранхай.

Б. РАБДАНО.

Буряадай Агын национальна округ.

ХЭЛЭ ШЭНЖЭЛЭГШЭДЭЙ ЭКСПЕДИЦИ «ОЛЗО» ЕХЭТЭЙ БУСАБА

КУДЫМКАР. Кочевско районой заха хүдөө, һургуулинуудаар энэ зундаа ябаһан Пермь хотын багшанарай институдай хэлэ бэшэгэй экспедициин гэшүүд коми-пермяцка хэлэнэй нэгэшье толидо ороогүй мянга шахуу диалектнэ үгэнүүдые бэшэжэ ерэбэ. Тус экспедициие хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат А. Кривощекова-Гантман хүтэлбэрилөө. «Газаршаниинь» боложо Коми-Пермяцка үльгэр домог суглуулдаг мэргэжэлтэй уран зохёолшо В. Климов ябалсаа.

Экспедициин гэшүүд нютаг зоной ургамал болон амитадай аймагай түлөөлэгшэд яажа нэрлэдэгээрнь илангаяа һонирхоо. Юуб гэхэдэ, тэдэ нэрэнүүд нютаг хэлэн дээрээ хэдэн зуун жэлнүүдэй туршада хубилдаггүй бшуу.

В. ПАШИН.

Коми-Пермяцка национальна округ.

МАЛШАДАЙ АЖАЛ ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАНА

УСТЬ-ОРДА. Округ соо эгээн түрүүлэн Алайрай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо мал уһалха «Даугава» гэжэ түхеэрэлгэ жэлэй саада тээ тодхогдоо бэлэй. Һаяхан баһа нэгэ тиимэ түхеэрэлгэ ашаглалгада үгтэбэ. Мүнөө колхозой хоёр фермэ дээрэ мал уһалха хэрэг гүйсэд оньһожоруулагдана. Колхозой правлени, мүн бусадшье гүүртэнүүдэй малшадай ажахые хүнгэдхэхэ гэһэн шиидхэбэри абаа.

Үйлэдбэри шанаржуулха, мал ажахын хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха хэрэг национальна округто үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байнхай. Богонихон хугасаа соо долоон колхоз, совхозуудай фермэнүүд дээрэ «Даугава» түхэлэй түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо.

Н. ОПХОНОВ.

Буряадай Усть-Ордын национальна округ.

Фоторепортаж

БАРИЛГАШАДАЙ ЭРШЭТЭ АЖАЛ

Республикымнай аймаг, нютаг бүхэндэ барилгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Холын Аха нютагташье һүүлэй жэлнүүдтэ барилга ехээр хэгдэдэг болонхой. Аймагай ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай хүдэлмэрилэгшэд Орлик тосхондо, мүн бусад нютагуудта барилга эрхилдэг юм. Барилгашадай бригадые дүршэлтэй модошо дархан Николай Самсонович Башилханов хүтэлбэрилнэ. Бригададань хамтадаа 6 хүн ажалладаг. Тэдэндэ автомашина, трактор даалгагданхай. Барилгын модо отолхо, хэрэгтэй газартань зөөхэ хүдэлмэридэ залуу тракторист Г. Хайдуков, автомашинын жолоошон В. Галсанов, бригадир Н. Башилханов гэгшэд оролдосотой һайнаар ажаллажа, хараалагдаһан түсэбөө амжалтатай дүүргэнэ.

Тус комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр аймагай түб Орлик тосхондо хоёр квартиратай гэрнүүд бодхоогдожо захаланхай. Энэ жэлдэ арбаад бүлэ шэнэ гэр байрада орохоор хараалагдана. Мүн тиихэдэ Орлик тосхондо хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин байшан баригдажа байна. Барилгашад хуушан гэрнүүдые заһабарилдаг байха юм.

Комбинадай барилгашад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эршэтэй һайнаар ажаллажа байна. Тэдэнэр шэнээр барилга хэхэ, заһабарилха найма һарынгаа түсэбые 140 процент дүүргээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Н. Башилханов барилгын модо отолжо байна. Комбинадай бэрхэ жолоошон В. Галсанов.

Д. ДУГАРОВАЙ фототекст.

Социалис оронуудаар

...тын барилга хаһатай

...ФИ. (АПН «София-пресс»). ...дахи табан жэлэй хугасаа... Болгариин Девненскэ ...ленна районд асари ...химическэ хоёр предприя... ...ашаглалгада үгтэхэ юм. Ка... ...рованнэ содын завод бо... ...минеральна үтэгжүүлгэнүү... ...комбинат үйлэдбэриингөө ...ломжын талаар Европын ... түхэлэй предприятинууд ...түрүү һууринуудые эзэлхэ...

...хэй эдэй һайн бааза, со... ...оронуудта, мүн дэл... ...бусадшье гүрэнүүдтэ ...нированнэ содо худал... ...атай арга боломжо — эдэ ...содын завод бариха үн... ...нь болоо юм. Тус заво... ...барилгада Советскэ Союз ... Венгриин техническэ ту... ...өөр, мүнгэ зөөреэр туһал... ...хай хэлсээндэ гар табиг... Завод болон тэрээндэ ...эй избёосхо үйлэдбэрилхэ ...гай проектые өөһэдөө бол... ...эжэлтэд совет инженер... ...эй туһаламжаар зохёогоо юм. Энэ заводой цехүүд мүнөө үеын оньһон техникээр зэбсэгжэхэ байна.

Минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй комбинадай барилгын талмай дээрэ түрүүшын шатын хүдэлмэринүүд эхилэнхэй. Комбинадай проектые болгар инженернүүд зохёогоо юм. Советскэ Союз, Чехословаки, ГДР болон бусад гүрэнүүд тэндэ хэрэгтэй оньһон техникэ, түхеэрэлгэнүүдые эльгээхэ байна. Мүнөө үеын технологическа онол аргануудаар эндэ аммиак, азотно, сернэ, фосфорно кислотанууд, үтэгжүүлгэнүүд болон бусад продукцинууд үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Комбинадай олохон хүдэлмэринүүдынь автомадуудаар бүтээгдэхэ, эндэ электронно-тоололгын оньһонууд үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ байна.

Булад замууд электрижүүлэгдэнэ

ПХЕНЬЯН. (АПН-эй корр.). Корейн Арадай Демократическа Республикын түмэр замайнь эхэнхи хуби мүнөө электрижүүлэгдээд байна.

Корея хадалиг орон юм. Тиимэһээ түмэр зам хада уулын хабшалай дундуур могой шэнгеэр хотирон бэтирэн зурыхаһаа гадна, элдэб олон тоннельнүүд руу шургаха баатай болодог. Олон тоото годиролгонууд, үндэрые дабалга, доошоо буулганууд хадаа паровозые жолоододог бригадануудта гайтайхан шалгалта болодог һэн. Мүнөө хүшэр хүндэ эрхэ байдалтай гэжэ тоологдодог гол замуудынь электрижүүлэгдээ. Үнгэрһэн долоон жэлэй туршада электромонтажнигууд 850 километр замые зайн галай утаһануудаар бүрхөөгөө.

Арадай ажахын хүгжэлтэтэй сэхэ холбоотой ашаа зөөлгын асуудалнууд республика соо амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байна. Нэгэ тоо, баримта эндэ дурдая. Япон дээрмэшэдһээ Совет Армиин Корейе сүлөөлһэнэй удаадахи он болохо 1946 оной туршада зөөгдэһэн бүхы ашаанай шэнээн ашаае мүнөө Арадай Корейдэ 15 хоног соо зөөнэ бшуу.

Түмэр замые шэнэдхэлгын хүдэлмэринүүд үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Уйтан мүртэй харгы замууд олохон газарта үргэн мүртэй замуудаар һэлгэгдэнэ. Хүндэ шанартай рельснүүд табигдана, станци шадарай замууд үргэдхэгдэнэ, аюулгүйе хангаха автомат системэ нэбтэрүүлэгдэнэ.

Ф. ЛЕСКОВ.

Сэнхир тэнгэри оройтой театр

ВАРШАВА. (АПН-Интерпресс). Лазенковско сэсэрлиг соохи Арал дээрэ байдаг театр Варшавын хүн зониие ехэтэ һонирхуулдаг юм. Арал тээшэ ошоһон ой модото харгын хоёр хажуугаар гартаа ялараһан дүлэтэй гал бариһан Трагеда болохо Комедиин эзэдэй — музануудай хүрэгүүд зогсодог. Түхэреэн амфитеатрайнь урдахана хуушанай түхэлэй шулуун ордонуудай анхармаар һонин үлэгдэлнүүд хэбтэдэг. Энэ хадаа үшөө 18-дахи зуунжэлэй үедэ баригдаһан Европодохи театральна гайхамшаг хүшөөнүүдэй нэгэн мүн гээшэ.

Сэнхир тэнгэри доро наадахаар тиимэ онсо түхэлэй пьесэнүүд Польшодо һүүлэй жэлнүүдтэ огто бэшэгдэдэггүй байгаа. Мүнөө Арал дээрэхи театр түүхынгээ шэнэ хуудаһа нээгээ гэхэдэ алдуу болохогүй. Грек комедиин үндэһэн дээрэ зохёогдоһон шэнэ хүгжэмтэ балетнэ зүжэг театрай хуушанай заншал ёһотой ехэ тааралдана гэжэ варшавынхид һанамжална. Энэ хуушанай театр соо Варшавын хүгжэмэй бүлгэмэй үүсхэлээр концертнүүдшье үнгэргэгдэдэг байна.

„Ойн бэлэгүүд"

БУДАПЕШТ. (АПН—Будапресс). «Ой модоной баялиг дундаршагүй юм. Зүгөөр тэрэниие шадажал хэрэглэхэ ёһотой» — гэжэ «Ойн бэлэгүүд» гэһэн Венгриин нэгэдэлэй директор Ференц Бадачони хөөрэдэг. Энэ онсо янзын предприяти «Ойн продукци» суглуулдаг, болбосоруулан буйлуулдаг, тиигээд орон дотороо, мүн хилын саанашье гаргажа худалдадаг юм. Бугын эбэрнүүд, ангай арһан, эм домто набша ногоон, үрэ жэмэс — эдэ бүгэдэ ой сооһоо элбэгээр олзологдохо байна бшуу. Унаһан набшаһан мүшэрнүүд, жэшээлхэдэ, саарһа үйлэдбэрилдэг промышленностьда хэрэглэгдэдэг. Һогооной эбэрээр шубуун дэнгүүдэй табюур, элдэб шэмэг болохо зүйлнүүдые, гэр бараанай хэрэгсэлнүүдые хэнэ.

Тус предприяти жэл соогоо 300 миллион форинт олзо оруулдаг юм. Бүхы продукциинь гурбанайнь нэгэ хуби хилын саана ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, байгша он соо хилын саадахи захигшадта 13 тонно хатааһан һархяаг, 20 тонно жэмэсэй сироп, 18 вагон мориной каштан гэжэ ургамал, 100 мянган хэһэг эбэрээр хэгдэһэн зүйлнүүдые эльгээгээ.

Хара далайн уһанай нэмэлгэ

БУХАРЕСТ. (АПН-эй корр.). Һарын хуушан, шэнэһээ дулдыдажа, Хара далайн уһан газарай океануудай уһандал нэмэдэг, хородоггүй гэжэ тоологдодог байгаа. Тиимэһээ Хара далайн бассейниие «хаалтатай» гэжэ тоолодог һэн. Зүгөөр румын эрдэмтэдэй һүүлэй үедэ хэһэн шэнжэлгэнүүдые хаража үзэхэдэ, даншье тиимэ бэшэ байшаба. Ехээр бэшэшье һаа — оройдоол арбан хоёр сантиметр — Хара далайн уһан нэмэдэг гэжэ тодорхойлогдоо. Тэрэшэлэн энэ далайн уһанай нюруу мүн лэ онсо өөрөөр жэлэй дүрбэн сагта хубилжа байдаг гэжэ эрдэмтэд тобшолол хээ. Хабартаа далайн уһан нилээд нэмэнэ: тиин Мраморна далай соо ехэ урасхал тогтожо, асари ехэ горхон шэнгеэр Дундада далай руу һүүлэй һүүлдэ шудхадаг байна.

Ф. АНГЕРИ.

Хоёр университедэй холбоо барисаан

ПРАГА. (АПН-Прагопресс). Прагын Карлов университет Петр Стучкын нэрэмжэтэ Латвиин Гүрэнэй университедтэй хани харилсаа, холбоо барисаа байгуулха тухай хэлсээ баталба. Хоёр дээдэ һургуулинуудай эрдэмтэд болон багшанар бэе бэедээ ябалсажа байха, тусхай курсануудые даажа абаад үнгэргэхэ, зарим лекцинүүдые уншаха гэжэ ойлголсогдоо. Шиидхэгдээгүй асуудалаар хамтын шэнжэлгэнүүд хэгдэхэ юм. Хоёр университедэй хүдэлмэрилэгшэд али алинайнгаа научна болон научно-методическа конференцинүүдтэ хабаадаха, тэрэшэлэн шэнжэлгын хүдэлмэриин талаар, студентнүүдэй соёл сурталай, политическэ хүмүүжүүлгын асуудалаар дүй дүршэлөө халан абалсаха гэжэ хэлсээгээр хараалагданхай. Аха дүү университедүүд аспирант болон студентнүүдые бэе бэедээ эльгээлсэжэ байха юм.

Улаан-Үдэдэ: үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр

Манай хөөрэлдөөн

ТЕАТРАЙ ҮҮДЭН СЭЛИГДЭХЭНЬ

Ямаршье хотодо театрта дуратайшуул олон байдаг. Намар бүри ээлжээтэ сезонние тэсэжэ ядан хүлеэдэг. Тиимэшүүл манай Улаан-Үдэдэшье олон. М. Шолоховой «Шэнэ газар хахалагдаа» гэжэ нёдондо табиһан зүжэгөөрөө Гүрэнэй ород драмтеатр шэнэ сезоноо октябриин хоёрто нээхэнь» гэһэн соносхол гаража, театрта дуратайшуулай анхарал гансата татаа һэн. Үглөө үдэшэ ород драмын театрай үүдэн сэлигдэжэ, сценэ шадар тодхогдоһон хурса дэнгүүд яларжа, альга ташалган нэрьехэнь гээшэ. Энээнтэй дашарамдуулан, манай корреспондент Гүрэнэй ород драмын театрай директор **А. В. Александровтой** уулзажа, хэдэн асуудал табяа.

Асуудал: — Нёдондо, урзанда табигдаһан зүжэгүүд репертуартатнай хуушан хэбээрээ үлэхэ алтай?

Харюу: — Улаан-Үдын гудамжануудта гараһан соносхолыемнай анхарһан байгаа бэзэт. Мүнөөдэр табигдаха «Шэнэ газар хахалагдаа» гадна. Гусевай «Иван Рыбаков», Митрофановай «Далай юундэ дабһатай юм?», Шапирын «Гэршын үгы байхада» гэхэ мэтэ даа, соносхол соомнай заагдаһан зүжэгүүд лэ ааб даа.

Асуудал: — Мүнөө жэлдэ харагшадтаа шэнэ зүжэгүүдые бэлэглэхэ зон аабзат даа?

Харюу: — Бэлэглэхэ даа. Тур гэгшын зохёоһон «Гансахан лэ гэршэ», Борис Горбатовай «Үбэлжөөнэй хуули ёһон», Владимир Маяковскиин «Бани» гэһэн зүжэгүүд мүнөө жэлдэ табигдаха байна. Тиихэдэ хэдэн жэлэй урда Провоторовой «Цыган» гэжэ зүжэг табиһан байгаабди. Мүнөө тэрэнээ дахин һэргээхэ һанаатайбди. Баһа эдир харагшадаа мартажа болохогүй хаям даа. Тиигээд үхибүүдтэ зорюулжа, Евгений Шварцын «Хоёр клён» гэжэ үльгэр найруулжа табихабди.

Асуудал: — Шэнэ артистнар нэмээ гү?

Харюу: — Главна режиссёрнай шэнэ хүн — Валентин Михайлович Ковалевский, Москвада режиссернуудай дээдэ курса дүүргэһэн. Тиихэдэ зургаан шэнэ артист нэмээ. Петр Лукич Омельченко, Алимжан Сергеевич Солуян гэгшэд ерээ. Залуу героини боложо наадахаар Любовь Богдашина, Галина Потапенко, Любовь Голдобина гэгшэд уригдаа. Зүүн-Сибириин соёлой институт дүүргэһэн Алексей Бурков артистнарай бүлэдэ оролсоо.

Асуудал: — Үнгэрһэн сезондо танай театр хэр ехэ амжалта туйлааб, нажартаа хаагуур аяншалааб?

Харюу: — Үнгэрһэн сезондо яһала бараг хүдэлжэ гараабди. Яһала олон премьерэ болоһон байха. Театртамнай зон олоороо ерэдэг болоһониинь һайшаалтай. Тиихэдэ нажартаа труппамнай гурбан бүлэг боложо хубаараад, аяншалгада гараа һэн. Хоёр бүлэг республика соогуураа ябаа. Жэшээнь, Кабанскын, Прибайкалиин, Баргажанай, Хурамхаанай аймагуудай һуурин тосхонуудаар, леспромхозуудаар ябажа, олон зүжэг харуулаа. Гурбадахи бүлэгнай Еврейскэ автономито областиин түб хото — Бирабиджан, Амарай, Шэтын областьнуудаар аяншалаа. Холын аяншалгада РСФСР-эй габьяата артист Гусев, БурАССР-эй арадай артистнар Бенская, Никулина болон бусад нэрэтэй түрэтэй нүхэднай хабаадаа. Холын хотонуудаар ябахадаа, республикынгаа нэрэ нэрлүүлэн, яһала амжалтатай ябажа бусаа.

Асуудал: — Һүүлшын асуудал. Анатолий Васильевич, болохо гү?

Харюу: — Болонгүй яахаб.

Асуудал: — Түрүүшынтнай премьерые хэзээ хүлеэхэбибди?

Харюу: — Октябриин 16-да «Гансахан лэ гэршэ» гэжэ зүжэгыемнай ерэжэ харахыень танай газетээр дамжуулан хүндэтэ харагшадаа уриха байнаб.

Корреспондент: — Манай газетын уншагшадай зүгһөө сценэ дээрээ үшөө ехэ амжалта туйлахыетнай хүсэе.

А. В. Александров: — Һайн даа, ехэ һайн!

ХАЛУУН АНХАРАЛАЙ АША

«Горхлебторгын» 38-дахи магазинда ороходо хүн зон хододоо олон байдаг. Хилээмэнэй элдэб зүйлнүүдые, торт, ромбаба, кекс, бисквит гэхэ мэтэ амтан эдеэ эндэһээ худалдан абахада болохо юм. Кафитеридэнь орожо, сыр гү, али тоһо нияһан бутербродтойгоор халуухан кофе уужа, 15 минута соо үлэ залгаад хүнүүд гарадаг.

Тус магазинай коллектив эбтэй эетэй, даажа абаһан ажалдаа харюусалгайгаар хандадаг. Гуша гаран жэлэй туршада худалдаа наймаанай газарта ажаллаһан, дуршэлтэй наймаалагша Елизавета Николаевна Пелюбина энэ магазинние даагшаар хүдэлнэ. Энэ эхэнэр ажаллаһан лэ газартаа ходолоо магтаалтай ябадаг. РСФСР-эй Худалдаа наймаанай министерствын болон профсоюзай ЦК-гай Хүндэлэлэй грамота түрүү наймаалагшын габшагайгаар ажаллаһанайнь гэршэ боложо үгэнэ

Елизавета Николаевнагай хүмүүжүүлһэн олохон наймаалагшад коммунис ажалай ударнигай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Жэшээлхэдэ, комсомол басагад Дуся Бубеева, Валя Гордеева гэгшэд худалдан абагшадай дунда хүндэтэй юм. Гомдол, дурадхалай дэбтэр иража харахада тэдэнэрэй нэрэ дээрэ халуун зүрхэнэй, баярай дулаахан үгэнүүд бэшээтэй байдаг.

Магазинай бүхы хүдэлмэрилэгшэд «Коммунис ажалай коллективэй» нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэһэн нэгэ һанал бодолтойгоор ажаллана. Эдеэ хоол худалдаха түсэбөө эдэнэр һара бүри дүүргэнэ. Юһэ һарынгаа даабари 5000 түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа тус магазинай коллектив һаяхан мэдээсэбэ.

Д. КОЛМАКОВ.

Зураг дээрэ: магазинние даагша Елизавета Николаевна Пелюбина, залуу наймаалагша Евдокия Бубеевада заабари үгэжэ байна.

Авторай фото.

Улаан-Үдэ.

АЛТАН НАМАРТА АЙЛШАЛААБДИ

Хара эртэһээ интернат соо хүлгөөтэй. Булта хайшааб даа яарана, тэшхэнэ. Теэд мүнөө амаралтын үдэр ха юм. Энэ амаралтынгаа үдэр ой гаража, алтан намарайнгаа һайндэрые үнгэргэхэ гэжэ мэгдээтэй ха.

Газаашье гоё даа! Дулаахан. Хүб хүхэ тэнгэриин тооноло шарахан наран мантай хамта хүхин наадана. Хүйтэн үдэр болоно аа гү гэжэ айһан бидэнэрэй досоо тэнюун болошонхой. Одоол иимэ үдэрэй болоод байхада, ой модон соо сэнгэжэ, хүхижэ, байгаалиин гоёые ажаглажа ябангүй яажа болохо гээшэб!

Багашуулнай автобусоор слет үнгэргэгдэхэ газартаа ошохо ёһотой боложо, бидэнэр, ехэшүүл ябагалха баатай болообди. Тиигээд өөһэдынгөө «зөөри» үргэлөөд лэ, һургуулиингаа хашааһаа холодожо, Дээдэ-Онгостой гэжэ газар уруу шэглэбэбди. Иимэ зохид, арюун үдэр ябагаар ябахаһаа гоё юмэн үгы ха даа. Автобусоор ябахадаа, балай һайнаар ажаглагдахашьегүй ха юм...

Ой уруу оробобди. Ямар аятай агаар бэ! Амилхадашье хүнгэн. Иимэ газарта ябахадаа, досоошни тэнюун, уужам шэнги боложо, эсэһэншье һаа — амаршахаш.

Намаршье өөрынгөө хүсэндэ орожо, мододые алтан үнгөөр будаихай. Газар хара хүрин үнгэтэй. Зарим модод турашаһан мэтэ, нариихан болошоод, гунхалзажа байһандал.

Хүрэхэ ёһотой газартаашье хүрэбэбди. Эсэһэншье юумэн үгы, үнөөхил хүхюун дорюунууд зандаа байнабди.

Булта суглараад байхадамнай, баярай жагсаал болобо. Һургуулиин директор Прокофий Федорович Бардаханов үгэ хэлэжэ, нёдондо түрүү һуури эзэлһэн 10-дахи классай һурагшад слёдой туг үргэбэ. Тэрэнэй һүүлдэ багша Дансаран Чойбонович Санданов слёдой программатай танилсуулба. Иигээд лэ слёдшье эхилбэ даа: гүйлдөөн, урилдаан, энеэдэ наадан замханагүй. Ахамад классууд хоорондоо мүрысэбэд. Эндэ 5 «А», 6 «Б», В «А», ба 10 классууд бэшэндээ орходоо хүсэтэй, дорюун, шанганууд байба.

Сагшье ошожол байна. Харин мүрысөөнүүд улам шангадана. Эдир ботанигууд, түүхэшэд, литераторнууд, топографууд хоорондоо баһал шангаханаар мүрысэнэ. Эдэнэр бүхы мэдэһэн, үзэһэнөө бултыень хөөрэбэ.

Иимэ шууяатай сагай болоод байхада, үдэрэйшье ошоһые мэдээгүй байбабди. Һөөргөө бусаха болобобди. Слет хаалгын жагсаал дээрэ шалгарһануудай тэмдэглэгдэн магтуулаад, түрүү гараһан классууд слёдой туг буулгаба.

Бултадаа алтан намарай бэлэг — баглаа баринхайнууд, ошоһон харгыгаараа бусабабди. Һурагшадай шарай хүхюун, жаргалтай, баяртай. Үшөөл иимэ мүрысөөнүүд, слёдууд ходол боложо байһай гэлсэнэд...

Ц.-Д. ГУРАЕВА,
Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат-һургуулиин 10-дахи классай һурагша.

СПОРТ

ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛХЫН ТҮЛӨӨ

Футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн энэ жэлдэ эстафетэ шэнгеэр үнгэргэгдэжэ байна. Нааданай түрүүшын шатын һүүлээр команданууд бүлэг бүлэгөөрөө наадана. Оройдоол арбан команда дээдэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэлдэ хабаадалсана. Городойнгоо түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөндэ Улаан-Үдын предприятинуудай «Байгал», «Локомотив», (транспорт), «Торпедо» командануудай хоорондо шанга тулалдаан болоо. «Байгалай» футболистнууд гурбан уулзалгын үлөөд байхада нүгөөдүүлээ холо ахижа, урагшаа гараһан байна. «Байгалай» футболистнууд бэлэдхэл һайнтай байһан тула бэшэнээ шүүжэ шадаа.

Түрүү зэргэдэ ябаһан «Байгал», «Локомотив» командатай наадахадаа бэрхэ футболистнууд байһанаа харуулба. Авиазаводойхид заатагүй шүүхэ гэһэн хүсэлтэйгөөр наадажа эхилээ. Гурба минутын үнгэрөөд байхада Кадочников «Локомотивай» ворота тээшэ хоёр дахин бүмбэгэ сохиһон байна. Теэд «Байгалай» добтолго балай удаан үргэлжэлөөгүй. Удангүй түмэр замайхид байдалаа һайжаруулжа, нүгөөдүүлтээ ана-мана тулалдадаг болобо. Пчелинцевэй шангаар сохиһон бүмбэгэ барижа абахын тулада «Байгалай» вратарь Петряев бүхы бэлиг шадабарияа хэрэглэхэ баатай болоо.

«Байгалай» футболистнууд гэмгүй һайнаар наадаа. Тус командын футболист Ю. Горбунов тоо нээбэ. Удангүй добтологшо Рассказов хоёрдохи бүмбэгэ сохижо оруулаа. Иигэжэ «Байгал» команда энэ тулалдаанда шүүжэ гараһан байна.

Хоёр хоногой үнгэрөөд байхада, «Локомотив», «Торпедо» команданууд уулзаба. Нааданай түрүүшын хахад һонигүйгөөр үнгэрөө. Гэбэшье хоёрдохи хахадта «Торпедын» ворота руу удаа дараалан гурбан бүмбэгэ орошобо. «Торпедын» футболистнууд харюугаа абахын тулада үсэд нэтэрүүгээр наадаа. Тиигэжэ хоёр бүмбэгэ нүгөөдүүлэйнгээ ворота руу сохиһон байна. Иигэжэ наадан 3:2 тоотойгоор «Локомотив» команда илалта туйлаа.

Мүнөө «Байгал» команда бултанһаа олон очкотой болонхой, мүрысөөнэй таблица толгойлжо ябана. Транспортын «Локомотив», «Торпедо» команданууд удаадахи хоёр һуури мүнөөдөө эзэлжэ ябана. Эдэнэрэй хоорондо эхилһэн нааданайнь хоёрдохи хахадай уулзалганууд эдэ үдэрнүүдтэ хотын стадионуудаар үнгэргэгдэжэ байнхай.

А. КРЫЛОВ.

ЗАЛУУ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ КОНФЕРЕНЦИИЕ УГТУУЛАН

ХҮЛЭГ БА ЭЗЭН

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

(Түгэсхэл. Эхиннинь манай газетын сентябриин 29-нэй номерто).

Айлшанай гү, али өөрыньшье үбгэнэй сэргэдэ ерээд буубал, буряад эхэнэр мориень абахаяа гарадаг. Теэд Осорые бэринь угтабагүй. Тиихэдэньшье тэрэ гэртээ яаража ороогүй һэн. Шамдуухан бээлэйгээ һэлгүүлээд, малгайнгаа шэхэбшын уяа тайлажа, һахалдань хүрэһэн мүльһэ шобторон, дал тээшээ гүйнэ.

Үдэшын малай, түлеэ залһанай түхеэрэгдэһые, хабар алажа худалдаха гэһэн үбһэн соохи гунан үхэрэй шэмэтэ тэжээл эдиһые, хонидой бүтэн ерэһые — бултые шалгажа, нюдөөрөө хараагүйдөө һанааниинь амардаггүй бшуу.

Жалма абгай хэды нарин, жэншэдгүй гээшэб! Тиибэшье Осор хойноһоонь ябажа шалгадаг. Энээнһээнь боложо үбгэн хүгшэн хоёрой хоорондо хаа-яа шангахан хөөрэлдөөн гарадаг. Теэд тэдэнь мүнөө харагшатайнь сасуулбал, юумэн бэшэ — Осортон болоһонһоонь хойшо үзэгдөөгүй байдал тэрэнние угтаба бшуу. Хоёр хюһаранииинь һаагдаагүй байба. Бэлшээриһээ эртэ ерэхэдэнь, һөөргэнь туудаг хонидынь хээлигүй үлэшэнхэй, хоёр буруунииинь хуһамаг соогоо үбһэгүй бохинолдоно.

Осор: «Ямар залхуу, бузар бэритэй болобо гээшэбиб! — гэжэрхинэ. — Хэлээгүйдэ өөрөө һанаад юумэ бүтээхэ эхэнэр бэшэ ха юм!»

Нёдондо Майдар Улаан-Үдэһөө ударнигуудай суглаанһаа бусахадаа, олоогүй юумээ олоһон хэбэртэй ерээ һэн. Дахуулжа асарагшань Энхэ-Талын басагадта орходоо нэгэл ондоохоноор харагдаһан юм. Теэд үбгэртэрөө һамга абахагүйнь гээшэ гү гэжэ һанадаг хүбүүнэйнгээ нүхэртэй болоходо абяагүй үлөө һэн. Үнгэржэ ерэхэдээ түрэшье хэбэгүйбди, худа урагуудайнгаа ямар зон байһые урид мэдэбэшьегүйбди гэжэ һамга асарха тухайгаа, ёһошье түшүүлэн һаа, хэлээгүй хүбүүндээ гомдожошье үрдингүй, бэритэй болошоо һэн.

Ямар һамга абаһанаа Майдар мэдэнэ гээшэ гү? Үгыл байха даа! Тэрэ нохойтой нэгэ һайнаар хөөрэлдөөгүйдэ болёо!

Малаа хаагаад, Осорой нилээд сухалтай юумэ гэртээ ороходонь, бэринь өөһэдынь орон дээрэ харагдаба. Хүдэһэн хүнжэлөөрнь бэеэ орёонхой, ехэ хээлиеэ тэбэрижэ, тэмээшэлжэ байгаад, хана уняада аһан, бажуун, шүдэндөө зууһан модоёо химэлжэ байжа сугана, гэншэнэ. Хадам абынгаа урдаһаа харабашьегүй, шэгынь хүхэ сагаан, тамир тэнхээнь дууһаһан янзатай.

Иимэ юумэ хараагүй Осор бахардашаба. Мүнөө һая дураа гутагша бодолнуудынь гансата мартагдажа, гэнтэл мэдээ ороходоо, тэбэреэд ябаһан мүшэрөө хаяжархёод, бэри тээшээ даб гэнэ.

— Аба, гэрээ... гэрээ... Даранаб... — гэһэн Хандамын ёолоон дуулдажа, тэрэ пеэшэн руугаа хуурай мүшэр хаяба. Галайнгаа пүшэгэнэсэ носоходонь дэгэлээ тайлажа, хаяада хайнагташаһан заглуутай уһанһаа балгажа гараа угаана.

Энээхэн үедэ Хандама гэнтэ сошоторнь шашхаад, абяагүй болошобо. Тиигээд дээрэнь гүйжэ ерэхэдэнь бэринь шадалгүйхэн гарнуудаараа хүнжэлөө заһаад, шэрдэгэй забһарһаа шүрбэһэ, хайша абана. Эдэние тэрэ урид бэлдэһэн байгаа. Осор һаял юунэй болоһые ойлгоходоо, бэриингээ хэршье холо боло, буруу хара гэжэ зангааш һаа, тэдэниень саб шүүрэн абаа һэн...

Абяагүй һунанхай нялхые абажа харахадаа: «Шүдхэр, бархирхаа яанабши? Мүнөөнһөө намда бүгсөө альгадуулхашни алтай, ажал хэхэ дурагүй хүн болоо һааш альган тараһаашье ондоо юумэ хүртүүлхэ байхаб! — гэжэ дуугараад, хүүргэ тархиинь уруу барижа, бүгсэхэниень альгадаадхиба.

Гомдоһон, сошоһон мэтээр нарай хүүгэн шашхажархёо һэн.

— Унзад хоолойтойбшы, шүдхэр! — гэжэ Осор миһэрэн хэлээд, бүлэдэнь нэмэһэн шэнэ хүние хүгшэнэйнгөө хүдэһэн дэгэлэй хормойдо орёожорхино. Һүүлээрнь баруун орон дээрэ хэбтэри түхеэрээд, бэридээ ерэхэдэнь, тэрэнэйнь зүдэрүү шарайда баярай гэрэл бии болонхой. нюсэгэн бэеэ өөрһөөнь нюухые оролдон, мүнөө һая на райн унагша нойтые сэбэрлэхэ гэжэ оролдожо байба.

— Мухаа, хүүгэмни, орхи! Би өөрөө... — гээд, Осор бэриеэ тэбэрижэ, шэнэ газарта хэбтүүлээд, таһа дулаалжархиба...

Хандама абынгаа иигэжэ һабандаһан зандаа, хүлһөөшье арша хаа мартанхай, нимгэн самсаараа газаашаа гүйжэ гарахаар забдахадань:

— Аба, һалхи абахатнай! — гэбэ. Иигэжэ тэрэ хүсэд үшөө ами ороогүй байжа, хүн бүхэнэй хойноһоо һанаагаа зобохо эхэнэр түрэһэн уялгадаа ороо һэн. Хэр угһаа тэрэнэй эгэшэнэр, эхэнэр, эмгэйнэр өөр тухайгаа бэшэ, харин бүһэтэйшүүл, аха заха хүнүүд, үри хүүгэд тухайгаа бодохоһоо ондоо юумэ мэдэхэгүйгөөр һураһан тулань тиигэжэ хэлэхэнь гайхалтайшье бэшэ даа.

Харин Осор бүри намар хада, бэриингээ шүлэндэ гэжэ гаргаһан хонинойнгоо мяха оруулжа, хүнды дороһоо хурса һүхэеэ абаад, хара тээһээнь альганай шэнээние сабшажа, тэбшэ соогоо хэһэн бэеэрээ уйгааг болотор хэршэбэ. Һүүлээрнь пеэшэн дээрээ багахан тогоогоо табижа, нэгэ шанага уһа хэбэ, тэрээн соогоо үнөөхи мяхаяа таһа худхаба. Иигэжэ шүүһыень һайса гаргаад, боро шүлэнэйнь хүсэд буурабшалаад байхадань модон аяга соо нэгэ шанага хэжэ, бэриингээ урда ерэнэ.

— Мухаа, энээхэние уужа үзэлши. Орхи тэрэ нарайгаа, яахашьегүй. Мүнөө өөрөө үндыхэеэ бодо, — гэбэ.

Хандама шэшэрһэн гараараа аягыень абаад амандаа дүтэлүүлхэдээ, боро шүлэнэй хангал абажа, хомхойгоор һороо һэн.

Гэдэһэниинь ходо дүүрэн, ай балхайнь тулаатай, саг үргэлжэ садхалан шэнги ябадаг болоһон аад, мүнөө тэрэ досоогоо хүндыр шэһэн шэнги. Түрүүшын балга шүлэн хотоһоонь эхилээд, нюргандань хүрэтэр уни бутаруулба. Үшөө нэгэ хэды балгаад байхадань, нюдөөрнь эреэлжэлжэ, урдахи юумэнүүдынь ...жа байһандал адляар ...аад, гэнтэ һэхэрүүлжэ, ... уужам болошобо.

ХИЛЬЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ПАТРИОДУУДАЙ АМЖАЛТАНУУД

ХАНОЙ. (ТАСС). Сентябриин 25-най һүни сүлөөрэлгын армиин зэбсэгтэ хүсэнүүд Тэйнинь провинцида байгаа сайгоной сэрэгүүдэй шухала бэхилэлтэнүүдтэ добтолоо. Дайсадай олон тоото солдадууд, офицернүүд хүлһөө буулгагдаһан, буу зэбсэгэй склад тэһэлэгдэһэн байна. Тэрэшэлэн дайсадай нэгэ вертолёдые буудан унагаагаа. Урда Вьетнамые сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэд № 22-дохи харгын хэдэн хүүргэнүүдые тэһэлээ. Камбоджын Зүүн Хойто районуудта байһан Сайгоной сэрэгшэдтэ энэ харгыгаар буу зэбсэг, элеэ хоол абаашагдадаг байгаа. Тиигэжэ шухала удха шанартай энэ замыень патриодууд таһа дүүрэбэ бшуу.

Камау провинцида сентябриин 14-һөө 17 хүрэтэр сүлөөрэлгын армиин сэрэгүүд дайсадай 500 гаран солдат болон офицернүүдые үгы хэһэн, шархатуулһан байна. Нилээд ехэ сэрэгэй техникэ болон буу зэбсэг булимтаран абаа.

Дайсанай бэхижүүлэгдэһэн хэдэн пунктнүүдтэ Камбоджын патриодууд сентябриин 26-най үдэр шанга сохилтонуудые хээ гэжэ Кхмерскэ информационно агентство мэдээсэнэ. Компонгтям провинцида байдаг Сайгоной армиин хэдэн бааза болон постнууд добтолуулаа.

ФРАНЦУЗУУД ХАЛУУНААР УГТАХА

ПАРИЖ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Францида айлшалан ерэхээ байһан ушар «хоёр арадуудай харилсаае, эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлгэдэ гүнзэгы удха шанартай байха гээд Франциин Коммунис партиин ЦК-гай секретарь Этьенн Фажон «Юманите» газетын мүнөөдэрэй номерто бэшэбэ.

Энэ айлшалалгань «аюулгүйн, харилсаа холбооной асуудалаар зарлагдаха ниитэ Европын зүблөөндэ бэлэдхэлые хурдадхахаһаа» гадна, «хоёр ороной хоорондохи олон талын харилсаае үргэдхэлгэдэ ашатай туһатай байха» гэжэ Э. Фажон тэмдэглэнэ. Францууд хүндэтэ айлшандаа халуун угталга бэлдэхэ байха гээд статьягайнгаа түгэсхэлдэ Э. Фажон бэшэнэ. Энэ угталга Л. И. Брежневэй түлөөлэн ерэһэн агууехэ арадтай манай арадай хани ёһоор ажаһууха хүсэлэй гэршэ болохо байһаниинь дамжаггүй.

Роберт Кеннедиие хэн алааб?

ВЕНЭ. (ТАСС). США-гай президент Джон Кеннедиин дүү сенатор Роберт Кеннедиие Сирхан Сирхан алаа бэшэ, харин ондоо хүн алаа. Тэрэ хүүнэйнь нэрэ Америкын полицида мэдээжэ юм. Гэбэшье алуургшаниие полици мүрдөөшьегүй байна.

Мүнөө үень Венэдэ ерээд байһан, Лос-Анджелес хотын адвокат И. Годфрей гэгшэ Австриин «Курир» гэжэ газетын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, энээн тухай мэдүүлээ.

ОНСО ЭРХЭ ТУХАЙ ХУУЛИ ХҮСЭНДӨӨ ҮЛЭБЭ

ЛОНДОН. (ТАСС). Англи, Хойто Ирланди болон Ирландиин правительствануудай гурбан талын хэлсээнүүд үрэгүйгөөр дүүрэбэ.

«Онсо эрхэ» тухай хуулиин ёһоор ямаршье сүүд, мүрдэлгэгүйгөөр хүнүүдые түрмэдэ хаадаг ябадал болюулха асуудалаар үгэеэ ойлголсожо шадаагүйбди», — гэжэ Ирландиин премьер-министр Линч мэдүүлээ. Ольстерые Ирландитай нэгэдүүлбэл, бүхы асуудалнууд шиидхэгдэхэ һэн гээд Ирландиин правительство тоолоно гэжэ Линч хэлэбэ. Тиихэдэнь, Великобританиин Нэгэдэмэл короолевствын бүридэлдэ Хойто Ирландиие үлөөхэ шухала гэжэ Фолкнер тоолоно.

Ольстертохи байдал шахардуу шанга зандаа. Үнгэрһэн һүниин туршада «аюулгүйн хүсэнүүд» арестнүүдые хээ.

Хойто Ирландиин хоёр ехэ хото Белфаст ба Лондондерридэ хүлгөөтэй байгаа. Буугай һүрэхэ, бомбын тэһэрхэ дуулдаа. Англиин сэрэгүүд, полицирезинэ һомоор хүнүүдые буудаа, «Си-эс» гэжэ газ хэрэглээ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

РАНГУН. (ТАСС). Бирмын социалис программын партиин (ПБСП) Центральна Комитет Бирманска союзай шэнэ конституциин проект зохёохо комисси эмхидхээ. «Социализм байгуулха гээшэ гүрэнэй уг зорилго болоно» гээд шэнэ конституци дотор бэшэгдэхэ ёһотой гэжэ ЦК-гай шиидхэбэри соо заагдана.

Конституци зохёохо комиссида партийна, гүрэнэй зургаануудай, ниитын эмхинүүдэй 97 түлөөлэгшэ, тэрэ тоодо национальна автономито районуудай түлөөлэгшэд оробо.

Комиссиин түрүүлэгшээр ПБСП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Сан Ю томилогдоо.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ коммунистка А. Дэвисые сүүдлэлгэ сентябриин 27-до болохоор хараалагдаһан аад, тэрэнэй адвокадуудай эрилтээр ноябриин 1 хүрэтэр хойшолуулагдаа.

КАИР. (ТАСС). Египедэй Араб Республикын Президент Анвар Садат сэрэгэй министр Мухаммед Садекта үдэшүүлэн, Египедэй далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй намарай арбан хоногой манёврой түгэсхэлдэ, гурбан хоногой турша соо байлсаа. МЕН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Анвар Садат далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй дайшалхы һуралсалые үндэрөөр сэгнэбэ.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Президент» Тхиеу гэгшэдэ эсэргүү «гүрэнэй ямаршье урбалтын» хэгдэһэ һаань, «Американ зүгһөө үгтэдэг туһаламжа болюулагдаха байха» гээд США-гай правительствын тушаалтад Урда Вьетнамай генералнуудта урид шалан һануулаа гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ тэмдэглэбэ.

Газетын һанамжын ёһоор, хархис засагта эсэргүү ябуулгын орон доторнь улам ехээр дэлгэржэ байбашье, Тхиеугай засаг барижа үргэлжэлхэ ябадалдань энэ һануулга туһалха юм ха.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай президент Р. Никсон Японой император Хирохито гэгшэдэй Анкоридже хогодо (Аляска штат) сентябриин 27-до уулзаа. США-гай президент ба Японой император хоёр оронойхоорондын харилсаанай һүүлэй үедэ ехэхэн зүришэлдөөтэй болоһон орнион байдалда уулзаба. «Онсо экономическа хараа бодолой үндэһөөр, Вашингтоной зүгһөө экономическа, политическэ хашалта хэһэнһээнь уламжалан, эдэнэй хоорондын зүришэлдөөн һүжэрһэн байна.

ПРАВДА·БУРЯТИИ

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ